

Return address:
TYPINTS COMPANY
29 GILBERT DRIVE
GLEN COVE, NY 11545

Nezávislý český a slovenský čtrnáctideník * Independent Czech and Slovak bi-weekly

Americké Listy

ZALOŽENÉ 1874 JAKO NEW YORKSKÉ LISTY, V LETECH 1990-1996 ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

ROČNÍK 20, ČÍSLO 12

ČTVRTEK, 2. ČERVENCE 2009

\$2.00

Čína nám pomůže

ZITA SUJOVÁ
Pre Americké listy

Maličkú Slovenskú republiku navštívil prezident gigantické Číny Chu Ťin-čao. Celé naše štátne vedenie sa hodilo do gala a pár dní pred Veľkým Dňom navičovalo pokorné poklady, podlízavé úklony a nechcem povedať čo ešte podlízavšie.

My, obyčajní radovi občania, sme dovtedy ani len netušili, ako sme bezvýznamní a druhoradi. Komunistickú Čínu síce mnohé vlády a viaceré medzinárodné organizácie obviňujú z porušovania ľudských práv (od krvavého potlačenia demonštrácií na Námestí nebeského pokoja v čínskom hlavnom meste Pekingu práve uplynulo 20 rokov a veľa sa tam odvtedy v tejto oblasti nezmenilo), ale to sa Slovenska netýka. Nikto z oficiálnych predstaviteľov nášho štátika sa na to pýtať nechystal. Biznis je biznis a ako povedal slovenský premiér Robert Fico, mali by sme sa spamätávať a uvedomiť si, čo je to Čína a čo malé Slovensko. A čo sa týka ľudských práv, podľa premiéra sa na ne často poukazuje zbytočne, lebo aj európskym lídrom ide v Číne len o „získanie zákaziek pre vlastnú krajinu“.

Fico sa za svoje postoje dočkal od svojho veľkého hosťa zasluženú pochvalu. Chu Ťin-čao ocenil posolstvo Slovenska k Číne a povedal, že sa tu cíti ako medzi priateľmi (to by malo čestného človeka uraziť!), a váži si aj podporu, ktorú Čína cíti zo strany Slovenska na medzinárodnej scéne (to už by si mal čestný človek vyprosť!).

Takže, medzi priateľmi?

Čínsky prezident sa teda (podľa vlastných slov) cítil na Slovensku ako medzi priateľmi, ale vyzeralo to tak, že sa tu skôr cítil ako doma. A tak sa aj správal. Teda – jeho ľudia. Počas stretnutia malého a veľkého prezidenta (Ivana Gašparoviča a Chu Ťin-čao) Slovensko zažilo malú ukážku toho, ako to vyzerá so slovenskou štátnou suverenitou. Námestie pred Prezidentským palácom obsadili

na strane 5

RATIBOŘICE — Empírový zámek, ktorý bol po roce 1810 klasicistne upravený po kniežnu Zaháňskou, známou dnes predovšetkým z diela Boženy Němcové.

HAVEL: KRIMINÁLNIČI A VEKSLÁČI SE STALI ELITOU

ODS i ČSSD využívajú pri prosazovaní kandidátů černej duše

JAROSLAV NOVÝ
Americké listy

Nebývalé kriticky zhodnotil situáciu v Českej republike bývalý prezident a morálny autorita Václav Havel v rozhovore pro agenturu Bloomberg. Jeho slova, bohužel, presne odrážajú aktuálny bídny stav morálky v zemi.

Podľa Havla česť politici nevidia ďalej než k prístupu príjmu verejného mínění a kriminálnici a veksláci sa stali novou ekonomickou elitou. „Málo z nás si myslelo, že sa dveře otvoria tak rýchle všem těm mafianům a pokoutním vekslákům, z nichž se dnes stali miliónáři a miliardáři,“ konštatoval Václav Havel, ktorý kritizuje osľu i masívni stavění „chrámů konzumu“.

„Žijeme v první skutečně ateistické společnosti a neexistuje poctiví, že je tu jakékoli morální zakotvení,“ řekl Havel a dodal, že by mnohem raději psal své divadelní hry než vstupoval do politického boje. Hospodářská a politická nevyváženost ho ovšem nutí vyjadřovat nahlas své názory.

I přes ekonomický růst, který

se podle agentury za posledních třináct let ztrojnásobil, má Česká republika stále dalekou cestu před sebou, míní Havel, kterého nejvíce trápí korupce v politice a propojení politiků s mafianými. Bloomberg připomíná, že podle organizace Transparency International klesla Česká republika na žebříčku korupce loni o čtyři příčky na 45. místo, o něž se dělil s jihoasijským Bhútánem.

Havlova slova z listopadu 1989, že pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí, prý „stále některé lidi dopaluje“. „Dokonce i když si z toho dělají v novinách legraci, je to lepší, než kdyby to úplně vymizelo lidem z hlavy,“ cituje Havla agentura Bloomberg. Příznačné je, že žádný z politiků na Havlova kritiku nereagoval – jeho slova jsou totiž smutně pravdivá.

Ve stejné době protestovali na Hradě proti prezidentu Václavu Klausovi příznivci Iniciativy Už dost!, která vyzývá prezidenta k rezignaci pro jeho údajné nerespektování zákona, občanské společnosti a poškozování jména České republiky v zahraničí. Připomíná

nesli s sebou panáka – karikaturu Václava Klause – kterého zpodobil narcis, protože Klaus je podle nich nesnesitelně sebestředný.

„Klaus je tragikomický tím, jak se sám bere strašně vážně, když už ho nikdo vážně nebere,“ přechovali účastníci happeningu zdravotní kněze Tomáše Halika.

Ještě dál v odboji proti Klausovi jde skupina senátorů. Té se nelíbí otálení Václava Klause kolem podpisu Lisabonské smlouvy. Ti za podpory právníku hodlají v případě nepodepsání smlouvy iniciovat jednání poslanců a senátorů o nezpůsobilosti Klause vykonávat úřad prezidenta. Podle právníků totiž Klaus otálením kolem podpisu dokumentu porušuje ústavu.

ODS zbrojí před volbami

ODS hodlá rozšířit předvolební kampaň i do zahraničí, aby ani o dovolené lidi neměli od politických frází pokoj. O prázdninách hodlá dělat kampaň dokonce i v Chorvatsku, kam za mořem vyjede nejvíce Čechů. Zároveň strana vymýšlí nové předvolební taháky. Rodinnými a ekologickými tématy chce vábit ženy, které méně chodí k volbám. Zafilí i na rodiny s hypotékami, jimž chce slíbit pomoc v případě nouze.

Do Chorvatska cestuje ročně asi osm set tisíc Čechů. Strana už má objednané billboardy u sjezdů z dálnic a také reklamní plochy na plážových budkách sloužících k převlékání. „Je to pro nás výzva. Chceme ODS propagovat jako značku originálním způsobem, který nenaštve, ale pobaví,“ říká místopředseda strany Ivan Langer. Co přesně bude na obrázcích, však odmítá prozradit.

Strategii vymýšlí volební stáhl, jemuž Langer šéfuje. Pravicová strana udělala průzkumy veřejného mínění, aby

Zeman zvažuje návrat do politiky a vznik nové strany

Expremiér a bývalý předseda ČSSD Miloš Zeman zvažuje, že by se po říjnových volbách vrátil do politiky prostřednictvím nové levicové strany. Svůj návrat a založení nové politického subjektu Zeman podmínil vznikem takzvané velké koalice ODS a ČSSD a prohloubením ekonomické krize.

Kdyby tyto dvě podmínky nastaly, viděl bych tady prostor pro nový politický subjekt, který by založil svoji politiku na několika zásadách, uvedl Zeman. Jednou z nich by podle něj bylo posílení práv voličů, kteří by měli možnost vyrazit nejlépe nyní ovlivňovat kandidátky stran preferenčními hlasy.

Zeman se domnívá, že prostor pro nový politický subjekt se vytvořil především z výrazného posunu ČSSD, který trvá přinejmenším už dva roky. „Už to není ta ČSSD, která měla ve svém programu mezilidskou solidaritu, už je to do značné míry populistická strana,“ řekl bývalý předseda sociálních demokratů a dodal, že „stavíte ČSSD naprosto zbytečně odpuzující voliče“.

Před 18 lety opustil ČSFR poslední sovětský transport

První letní den roku 1991 krátce před 20. hodinou opustil území Československa (tehdejší ČSFR) poslední transport se sovětskými vojáky a tylovou technikou. Skončil tak 274 měsíců trvající „dočasný“ pobyt sovětských vojsk v tuzemsku.

Historický vlak číslo 57159, ozdobený rudým transparentem a nápisem Pražské Československo, vstřelil nas rodina, odbavoval v železniční stanici v Černé nad Tisou před vypravením do ukrajinského Čopu celní deklarant Jozef Bandor. Ten shodou okolností sloužil i v noci na 21. srpna 1968, kdy okupace země vojsky Varšavské smlouvy začala. Zatímco jednotky z Maďarska, Bulharska, Polska i bývalé NDR československé území opustily, sovětská vojska zůstala. Jejich pobyt následně legalizovala smlouva o dočasném pobytu sovětských vojsk, kterou Národní shromáždění schválilo v říjnu 1968.

Slovensko má šest případů prasacej chřipky

Slovensko zaznamenalo už šest případů nové chřipky, skôr známéj ako prasacia. Prvým bol 37-ročný muž, ktorý sa vrátil z USA a potom nakazil svojho osemnásťročného syna. Aj 35-ročná Bratislavčanka prišla z USA a skončila v nemocnici. Všetci sú už doma. Po dvoch pracovníkoch Rynairu lekári oznámili ešte jeden prípad nákazy – ochorelo 16-ročné dievča, ktoré sa vrátilo z USA.

Příští číslo vyjde 16. července, uzávěrka v pátek, 10. července.

Obsah tohoto čísla

Havel: Kriminálnici a veksláci se stali elitou (Nový)	1
Čína nám pomůže (Sujová)	1
Pohled z USA (Povolný)	3
Předsednictví České republiky v EU skončilo	6
Fenomén Bohuslav Martinů (Fialková)	7
Jiří Traxler by se chtěl vrátit do osmdesátých (Faltýnek)	8
Proč nejsme vlastence (Štráfeldová)	9
S Vltavou pod okny (Rada)	10
Socialismus versus socialismus (Mac)	11
Jaké jsou šance TOP 09? (Pehe)	12
Betlémská kaple	13
Krutas na trůně (RDV)	15
Sport	16

Sever Moravy se vzpamatovává ze záplav

Severní a střední Morava se vzpamatovávají z katastrofálních záplav, jež si tam minulý týden vyžádaly 13 obětí. V Novém Jičíně a Bílovci na Novojičínsku zůstává v nemocnicích v péči lékařů 11 lidí, zhruba 350 domácností v oblasti bylo bez proudu. Uzavřené byly čtyři železniční tratě. Podle prvních odhadů ČEZ způsobila povodeň škody na distribuční soustavě ve výši čtyř milionů korun. Ředitelství silnic a dálnic odhadlo, že na dálnicích rychlostních silnicích a silnicích první třídy způsobily záplavy škody za zhruba miliard korun.

Záplavy nebo jejich důsledky

zasáhly celkem 62 obcí v zemi, hlavně v Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji. Záchranáři evakuovali 126 lidí a dalších 145 zachránili.

Deště řádily i na jiných místech republiky, bouře s přívalovými dešti vyplavila na Českokrumlovsku a v okolí Volar asi desítku sklepů. Ve Volarích museli hasiči postavit bariéru u rozvodného potoka. Hladiny jihočeských řek, které v přechodných dnech zvedl vytrvalý déšť, bouře misty rozkolísala, jinak ale postupně klesají. Kvůli vysoké hladině Vltavy se uzavřela pražská Čertovka. Povodně ale Praze nehrozí.

na straně 5

ZPRÁVY Z DOMOVA

České zprávy bez označení zdroje jsou převzaty z Radio Praha.
http://www.radio.cz/cz/

Výsledky komunálních voleb

Žadné velké překvapení nepřinesly výsledky komunálních voleb v šesti českých a moravských obcích. O mandáty se tradičně podělili především nezávislí kandidáti, liďovci v Tvorovicích na Prostějovsku o jedno křeslo přišli. Rozhodovalo o tom v průměru 68% z celkového počtu 855 voličů.

Fico znova křičal na banky

Premiér Robert Fico v Bruseli zaútočil na banky, že nie sú ochotné dostatočne vysoko dotovať mladomanželské pôžičky. Obvinil ich z toho, že nechcú v čase krízy pomôcť v dôležitých sociálnych otázkach podľa neho smiešnou sumou. K premiérovi sa totiž dostal návrh, podľa ktorého sa štát na bonifikácii mladomanželských pôžičiek má podieľať tromi percentami a banky 1,5 percenta. To je podľa neho málo. (sme)

Úroda ovocí bude podprůměrná

Letošní úroda ovocí v Česku bude proti minulým letům mírně podprůměrná a dosáhne 174,335 tun. Slabší by měla být úroda jablek, naopak například merunek by se mělo sklídit výrazně více.

STRUČNE ★ STRUČNE

ČESKÁ REPUBLIKA – KDU-ČSL opustilo na Brněnsku 44 členů. ★ Počet českých důchodců vzrostl za uplynulých deset let o 9,23 procent. ★ O bezplatný návrat do vlasů si k 12. červnu požádalo 1664 cizinců, kteří v Česku vinou ekonomické krize přišli o práci. ★ Praha se nebudě ucházet o pořádání olympijských her v roce 2020. ★ Zaměstnanci firem v insolvenční budou mít nárok na vyplacení sedmi měsíčních platů. ★ Jihomoravské občanské demokratické povede v předčasných volbách do Poslanecké sněmovny předseda Mirek Topolánek. ★ V Česku byl potvrzen šestý případ takzvané prasečí chřipky. ★ Třetí ročník soutěže o nejkrásnější nádraží vyhrála stanice Zahradky u České Lípy. ★ V roce 2008 každodenně dojíždělo do zaměstnání do příhraničního Bavorska celkem 3693 Čechů. ★ Při tandemovém seskoku u Mladé Boleslavi zahynuli dva parašutisté. ★ Brno se nebudě ucházet o titul evropského kulturního města pro rok 2015. ★ Na pražském Hlavním nádraží se slavnostně otevřelo nové odbavovací centrum Českých drah. ★ Příspěvkem v boji antisemitismu náladám v Evropě má být konference o osudu majetků obětí holokaustu, která začala v Praze. ★ Prezidentu Václavu Klausovi důvěřuje 55% lidí, což je nejméně od jeho nástupu do funkce v roce 2003. ★ V Praze proběhlo ministrovství Evropy dechových hudeb české a moravské dechovky. ★ Plán zahraniční misie českých vojáků pro příští rok schválil po Poslanecké sněmovně bez problémů i Senát. ★ Další přívalové deště rozvodnily řeky na jihu Čech a vyplavily řadu obcí. ★ Hypermarkety a diskonty od roku 1998 výrazně posílily pozici v ČR, nakupují zde dvě třetiny obyvatel.

Zubová vede Stranu zelených

Poslankyně Olga Zubová se stala předsedkyní Demokratické strany zelených a povede ji do podzimních předčasných sněmovních voleb. Podnikatel Jaromír Soukup, který investuje do kampaně DSZ, se stal místopředsedou strany. Zubová kandidovala před třemi lety do PS za Stranu zelených, loni koncem zimy byla vyloučena a později hlasovala pro vyslovení nedůvěry vládě.

Klaus podepsal další zákon

Prezident Václav Klaus podepsal zákon, jímž se zmírňují majetkové křivdy Čechů z Podkarpatské Rusi za nemovitý majetek, který museli zanechat na tomto území v období kolem druhé světové války.

SkyEurope dluhuje za služby

Pařížské letiště Orly už vyše týždňa zadržáva lietadlo spoločnosti SkyEurope so sídlom v SR. Zdôvodňuje to tým, že SkyEurope mu dluhuje za služby. SkyEurope má však údajne v rukách právnú analýzu, z ktorej vyplýva, že letište Orly koná protiprávne. Bratislavský súd totiž pár dní predtým priznal spoločnosti SkyEurope súdnu ochranu pred veriteľmi.

SLOVENSKO – Slovenská republika vstúpila do Medzinárodnej agentúry pre obnoviteľné zdroje (IRENA). ★ Režisér Juraj Jakubisko po úspešnej Bahory chystá nový projekt – o histórii Slovanov. ★ Priamy príspevok projektu šrotového k rastu hrubého domáceho produktu bol podľa odhadu Národnej banky Slovenska približne 0,05%. ★ Slovensko a Maďarsko od roku 2012 spoji sto kilometrov dlhý plynovod. ★ Zdravotníckym odborníkom sa stále nedari vyrokovať so zástupcami nemocnice zvýšenie miezd o 5%. ★ Miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku ku koncu mája medzičasne vzrástla o 0,47 percentálneho bodu na 11,39%. ★ Peter Feranec už od 1. júna nie je šéfdiřigentom Slovenskej filharmonie, na päť rokov podpísal zmluvu s Michailovským divadlom v Sankt Peterburgu. ★ Vysoké Tatry v týchto dňoch vyhľadávajú na rekreáciu a spoznávanie najmä seniori z Nemecka. ★ Kvôli kríze výrazne zlacneli slávené materiály. ★ Vláda SR uvoľní 16,6 milióna na vytvorenie 5000 nových pracovných miest na vidieku. ★ S deficitom Sociálnej poisťovne vláda Slovenskej republiky počítá, vyplácanie dôchodkov nie je ohrozené a plánuje sa aj opätovné vyplácanie takzvaných vianočných dôchodkov. ★ Zmenou Zákoníka práce chce poslanec Slovenskej národnej strany Jozef Rydlo zakázať prácu v nedeľu, poslanci návrh vyradili z programu. ★ Geneticky modifikovaná kukurica sa na Slovensku v tomto roku pestuje na ploche, ktorá je o 55% menšia ako vlni. ★ Podnikateľské prostredie na Slovensku sa v prvom štvrtroku tohto roka výrazne zhoršilo, vyplýva to z prieskumu Podnikateľskej aliancie Slovenska.

FOTOGALERIE

Jeden z najobľúbenejších a najrešpektovanejších slovenských hercov Ladislav Chudík si po oslave svojich 85. narodenín mohol prvýkrát zalistovať vo svojej monografii. Spolu s autorkou Ľubicou Krénovou ju pred pár dňami predstavil v Bratislave. Divadelná kritička pri jej písaní vychádzala z umelcových denníkov. „V tej knižke je zhmotnený jeden obdivuhodný návod, ako zmysluplne žiť,“ povedala Krénová.

Onedlho si čitateľa budú môcť prečítať aj knižku rozhovorov, ktorú Chudík pripravuje spolu s publicistom Jánom Štrasserom.

Napriek vysokému veku Chudík stále vystupuje v predstavení Tanciareň v domovskom Slovenskom národnom divadle. Objavil by sa mal aj v pripravovanom filme českého režiséra Jana Hřebejka.

Ondřej Liška v čele SZ

Stranu zelených povede do predčasných sněmovních voleb první místopředseda strany Ondřej Liška. Rozhodla o tom republiková rada zelených. Předseda Martin Bursík se své funkce vzdal poté, co strana neuspěla ve volbách do Evropského parlamentu.

Pražské letiště je nejlepší ve východní Evropě

Pražské letiště je nejlepší ve východní Evropě. Vyplývá to z průzkumu, jehož výsledky zveřejnila britská společnost Skytrax. Druhé místo ve východní Evropě obsadilo budapeštské letiště. Za ním následovalo moskevské letiště Domodedovo. V celosvětovém měřítku je podle průzkumu jedničkou letiště Incheon v jihokorejském hlavním městě Soulu, které odsunulo na druhou příčku hongkongské letiště. Studie zahrnuje více než 190 letišť po celém světě a je založena na odpovědích 8,6 milionu cestujících.

S KURS DOLARU S

Za \$1 americký vyplácela dne 1. července 2009 ČNB 18,50 Kč, za kanadský 16,02. Národní banka Slovenska za \$1 americký 0,709 Euro, za kanadský 0,618 Euro.

AMERICKÉ LISTY

26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542
Phone: (516) 674-9438
(USPS 015-179)

Periodical postage paid at Glen Cove, NY 11542 and additional mailing offices. Published bi-weekly. Annual subscription: United States \$545, Canada \$55, others \$565.

POSTMASTER: Send address changes to: Typrints, 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542.

ODS a zájemci o spolupráci

S Občanskou demokratickou stranou (ODS) chtějí před podzimními předčasnými volbami spolupracovat zatím čtyři pravicové strany. Reagují na výzvu předsedy ODS Mirka Topolánka, aby se pravicové subjekty před volbami spojily, a zamezily tak posílení levice. ODS od menších stran obdržela i dvě odmítnutí spolupráce. Podle Topolánka se ODS bude nadále snažit získat voliče středopravicových malých stran, které neuspěly v nedávných volbách do Evropského parlamentu.

NSS rozpustil pět stran

Nejvyšší správní soud ČR kvůli nedodaným finančním zprávám rozpustil pět politických stran a hnutí včetně Naděje a Romské občanské iniciativy ČR (ROI). Dalším čtyřem pozastavil činnost. U tří subjektů včetně krajně pravicového uskupení Právo a spravedlnost soudci vládní návrh na pozastavení činnosti či rozpustění odmítli.

Podpora české vědy

Česká věda by měla dostat v příštím roce ze státního rozpočtu 24,84 miliardy korun, stejnou částku může čekat i v letech 2011 a 2012. Vláda schválila návrh předložený Radou pro výzkum a vývoj. Akademie věd považuje návrh za nedostačující.

Zemědělci blokuji dopravu

Zemědělci s auty a traktory blokovali dopravu na silnicích a dálnicích v sedmi krajích. Podle odhadů Agrární komory k protestu vyjelo 1900 vozidel a zúčastnilo se ho až 6000 osob. Farmáři chtějí blokadou upozornit na několik měsíců trvající nízké výkupní ceny mléka, kvůli kterým jsou nuceni vybiřet krávy.

Nemanželských dětí přibývá

Bezmatká polovina prvorozených dětí narozených v prvním čtvrtletí letošního roku se narodila matkám, které s otcem dítěte nežily v manželském svazku. Celkem se mimo manželství letos narodilo 38,5% dětí, což bylo o 2,5% více než v předchozím roce. V prvním čtvrtletí letošního roku se narodilo 28.000 dětí, což bylo o 775 méně než v loni. Podíl prvorozených dětí narozených mimo manželství činil 49,4%.

Důsledky povodní v ČR

Kraje, obce a instituce vyčísly povodňové škody. Ministr financí Eduard Janota řekl, že dosahují přibližně pěti miliard korun a negativním způsobem ovlivní příjmy i výdaje státního rozpočtu. Povodně si vyžádaly už 13 lidských životů a škody pravděpodobně převýší škody z povodní v roce 2006, kdy dosáhly 5,6 miliardy korun.

Malý dopis z Prahy

JIŘINA RYBÁČKOVÁ

Ženy a muži vesmíru

Nad měsíčníkem *Vesmír* můj manžel nějakou dobu trochu ohrnoval nos, ja zhyčkan deseti lety pravidelného čtení týdeníku *Science*, který vydává American Association for the Advancement of Science (AAAS). V posledních letech ale vzal *Vesmír* na milost a teď ho dost pečlivě sleduje – tedy od pozdního podzimu do časného jara, kdy přestává být „gentleman farmer“ a stává se téměř každodenním návštěvníkem několika pražských vědeckých knihoven. *Vesmír* čte v Lékařské knihovně na náměstí J. P. Pavlova.

Tento měsíčník vychází od roku 1871 a je to nejvýznamnější české populárně vědecké periodikum, které si „zachovalo slušné renomé a dobré jméno dokonce i v průběhu komunistického režimu“. Současným vydavatelem je Akademie věd České republiky.

Nedávno mě manžel upozornil na článek Františka Vyskočila o rozdílech mezi mužem a ženou, který mě docela zaujal a pobavil. Prečetla jsem si, že i když kojenci obojího pohlaví se neuvěřitelně rychle naučí rozumět významu sloh (v 18 měsících údajně znají kolem 2000 slov), později se používání řeči u mužů a žen statisticky významně liší – ženy mluví rády a mnohem víc než muži, asi čtyřikrát. Znáš sice pár velmi hovorných mužů, ale hovorných žen znám mnohem víc.

Taky z dlouholeté vlastní zkušenosti potvrzuji pravdivost postřehu, že pokud ženy tráví nějaký

čas spolu a nemluví, svědčí to o sociálním konfliktu, zatímco muži dokáží být spolu celé hodiny a promluvit sotva pár vět. Například zrovna můj manžel a jeho dávný přítel z dětství, dlouhán Franta. Ten občas přijde na návštěvu do krávkoláské tvrze, kam každý rok jezdiváme, a pak oba sedí na lehátkách na travnatém dvoře a přátelsky spolu celé odpoledne mlčí.

V důsledku větší slovní aktivity mají ženy (v západní civilizaci, kde jim v mluvení nikdo systematicky nebrání) čtyřikrát častěji zdravotní problémy s čelistmi.

Statistiky jsou ženy lepší na „multitasking“, a zřejmě proto, že častěji používají obě mozkové hemisféry najednou, je pro mnohé z nich obtížné „okamžitě na požádání odlišit pravou a levou ruku“. Já mám sice žensky netypickou schopnost dobré orientace (míluju mapy a navigování), ale o tom, kde je nalevo a napravo, se vždycky musím chvilku zamyslet.

V článku se také píše, že množství testosteronu v těle se dá poznat podle délky ukazovaku a prsteníku – „mužnost“ dokazuje kratší ukazovák než prsteník. „Žensčnost“ dokazuje delší ukazovák než prsteník. Tento ukazatel údajně používají trenéři vrcholových sportů.

Jenomže tohle všechno jsou statistické údaje a krása života spočívá v tom, že se statistice vymyká. Přeu hezké leto do Ameriky!

25. června 2009

Nezávisle *Americké Listy* vycházejí jednou za čtrnáct dní. Šéfredaktor Petr Bisek. Vydává Typrints Company, 26 Gruber Drive, Glen Cove, New York 11542, USA, tel. 516/674-9438, fax 516/671-3147, e-mail: americkelisty@optonline.net. Redakce, nezodpovídá za přesnost podepsaných článků a nemusí se zotožňovat s jejich obsahem. Rukopisy se nevracejí, pokud autor nepřiloží oznámkovanou obálku se zpětnou adresou. Veškerá práva vyhrazena. Copyright © Typrints Company. Žádný výtisk není materiál, ani jeho část, nesmí být otiřen bez svolení redakce. Příští číslo vyjde 16. července, uzávěrka 10. 7.

The independent *Americké Listy* is published bi-weekly. Editor-in-chief Peter M. Bisek. Published by Typrints Company, 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542, USA, tel. 516/674-9438, fax 516/671-3147, e-mail: americkelisty@optonline.net. Publisher is not responsible for accuracy and content of signed articles. Furthermore, publisher might not agree with the content of signed articles. Manuscripts are not returned unless accompanied by stamped, self-addressed envelope. Copyright © Typrints Co. No material may be reprinted without a permission. Next issue due July 16th, deadline July 10th.

Mojmír Povolný Pohled z USA

Začátek 20. výročí

Jsmo necelého půl roku od 20. výročí československé listopadové revoluce. Doma i v našem exilovém zahraničí již přišel čas začít se zamyšlet po zkušenosti s dvacetiletou Republikou jak nad revolucí samotnou, tak nad jejími důsledky. Bude se tak dít ve dnech a měsících, které nebudou klidnému zamyšlení zrovna příznivé. Za prvé parlamentní volby v říjnu a kampaň, která jim bude předcházet, by mohly být ne-li oslavou, alespoň svědectvím o tom, co listopad 1989 Čechům – a Slovákům – dal a jak s vítězstvím nad komunistickou diktaturou bylo ve veřejném životě národa naloženo. Budou nebo nebudou? Za druhé hospodářská krize, která se pravděpodobně v druhé polovině roku prohloubí, vrhne další stín alespoň na proces změn, ke kterým v národním hospodářství po listopadu došlo.

Před dvaceti lety večer 29. června 1989 Rádio Svobodná Evropa vysílalo poprvé text petice Několik vět. Iniciátorem tohoto posledního předlistopadového dokumentu československého disentu byl Václav Havel, který předtím ztrávil také posledních pět měsíců ve vězení. Petice byla podepsána asi 20.000 nikoli pouhých disidentů, nýbrž velkou částí známých mužů a žen z tzv. šedé zóny, působících v kultuře jako Rudolf Hrušínský a Milan Kňažko a Hana Zagorová (Karel Gott odmítl podepsat). A byla adresována vládě, nikoli KSČ, způsobem podobným přístupem polské Solidarity k vládě Jaruzelského. Na konci léta ji podepsalo dalších 20.000 občanů.

Ústřední výbor KSČ o ni jednal již 30. června, ale nezmohl se již na víc než Jakešův známý projev a preventivní opatření, která naprosto selhala o několik měsíců později v listopadu. Tato petice je historicky důležitá, neboť před-

znamenala podstatu střetu mezi KSČ a jejími oponenty, který se proměnil v národní revoluci. Praha si ji letos o tomto výročí připomněla a zároveň podtrhla, o čem šlo, televizním vysíláním procesu s Dr. Miládem Horákovou a jejími druhy v roce 1950.

S odstupem času a z perspektivy dvaceti postkomunistických a svobodných let bude zajímavé, jak se soudobá politická třída, soudobí historici a široká občanská společnost postaví k cestě k 17. listopadu 1989.

Není nedostatek kritických pohledů od vědeckých pojednání po komentáře v novinách a blogy a výlevy na internetu na vývoj Republiky a české společnosti po listopadové revoluci. V posledních Amerických listech se této otázce již věnují dva známí komentátoři z Prahy: Jiří Pehe z perspektivy kontrastu mezi poměrným úspěchem demokracie v institucích politického systému a přežívajícími slablinami politické i osobní kultury; a Martin J. Stránský z perspektivy odpovědnosti neodpovědné politické třídy v čele s prezidentem Václavem Klausem a slabín demokracie občanské společnosti.

S rozvinutím této kritiky je třeba v následujících měsících počítat, ale bude také třeba uvažovat o nápravě uvedených slabín, chyb a přečinů.

Je pravda, že nejbystřejší současní pozorovatelé i účastníci revoluční změny v Evropě s těmito kontrasty v demokratizaci posttotalitních společenství počítali. Odvoláme se jen na jednoho: nedávno zesnulého Ralfa Dahrendorfa. Ten již před listopadovou revolucí v knize *Society and Democracy in Germany* viděl německý problém v kontrastu mezi soukromými a veřejnými ctnostmi, který byl zčásti zodpovědný ze pád německé demokracie; po listopadu

v knize *Reflections on the Revolution in Europe* (obě jsou přeloženy do češtiny) počítal s tím, že pádu komunismu ve střední a východní Evropě nejdelší ze všeho bude obnova a zakořenění shora zmíněných veřejných ctností – demokratické politické kultury v občanské společnosti.

Dvacet let po listopadové revoluci bychom se neměli odvolávat na Masaryka a na padesát let, s nimiž počítal, že se z Čechů a Slováků stanou opravdoví nositelé soukromých i veřejných ctností, osobní i politické kultury. Spíše bychom si měli připomenout apel Palackého, aby národ náš již nyní pozvedl svůj zrak k cíli vyššímu. Nadcházejícího půl roku, se 17. listopadem 1989 a jeho poselstvím na obzoru, a období nejživějšího styku mezi politickou třídou a občany v parlamentních volbách dávají právě politické třídě příležitost dát české demokracii onu náplň a směr, jež, věřím, Češi od ní a od sebe očekávají.

26. června 2009

Vývoj v Česku „nesměruje nikam“

Lidi, podle nichž se situace v ČR vyvíjí nesprávným směrem, je momentálně víc než těch, kteří vidí vývoj pozitivně. Prvně jmenovaných je 36%, těch druhých 23%. Vůbec nejvíce – 41% – je ale nyní těch, podle kterých vývoj v ČR „nesměruje nikam“. Vyplývá to z květnového průzkumu agentury STEM.

Autoři výzkumu uvedli, že po vyslovení nedůvěry vládě Mirka Topolánka (ODS) nastal pokles spokojenosti s politickou situací. Ačkoli nespokojenost s vývojem přetrvává, květnová čísla podle agentury naznačují, že nejhlubší propad byl překonán. V dubnu bylo 41% lidí přesvědčeno o tom, že vývoj míří špatným směrem, jen 20% si myslelo opak a 39% se domnívalo, že vývoj nesměruje nikam.

Dlouhodobé srovnání ukazuje, že česká veřejnost je rozdělena na tři vyrovnané skupiny. Jedni jsou spokojeni, druzí nespokojeni a třetí tvrdí, že situace „nikam nevede“.

O Slovensku zo Slovenska

Štefan Harabin už nie je ministrom spravodlivosti. Prezident republiky Ivan Gašparovič ho na návrh Súdnej rady odvolal z funkcie. Nie však preto, že si týká s človekom pochybné povesti, alebo že klamal na pode parlamentu, ale preto, že Harabin sa stal predsedom Najvyššieho súdu SR! Súdna rada ho zvolila 15 hlasmi z možných 17. Harabinova protikandidátka Eva Babjaková nezískala ani jeden hlas. Tolkto skrátená správa o stave slovenskej justície.

Z veľkého Dunaja, ktorý sa začal vylievat do okolia, vylivili živého srnca. Mladý srnec uviazol v železných konštrukciách kotvících lodí na Fajnorovom nábreží v Bratislave. Vyslobodil ho ruský lodný strojník spolu s hasičmi. Ti ho následne vypustili v bratislavskom lesoparku. Spolu so srncom uviazli v rozvodnenom Dunaji aj dve lode s americkými turistami, ktoré čakajú na pokies hladiny. V piatok 26. júna bola zaliatá značná časť petržalského brehu, kde je len týždeň otvorená mestská pláž. Vodu mali ešte stále aj v Devíne. Hladina Dunaja dosiahla 816 centimetrov, aby však lode mohli bez obmedzení premávať, musí podľa Štefana Havlika zo Štátnej plavebnej správy klesnúť hladina Dunaja pod 650 cm.

Žiadna banka na Slovensku v súčasnosti nepotrebuje pomoc zo strany štátu. V súvislosti s návrhom zákona o zmiernení vplyvov globálnej finančnej krízy na slovenský bankový sektor to na pode Národnej rady SR zdôraznil guvernér Národnej banky Slovenska (NBS) Ivan Šramko. Predložený zákon vytvára podmienky na prípadne poskytnutie štátnej stabilizačnej pomoci bankám zasiahnutým globálnou finančnou krízou. „Tento zákon sa prijíma preventívne. Žiadna banka na Slovensku momentálne nevyžaduje taký stav,

že by bola akútna potreba tento zákon pre tieto veci využiť“, vyhlásil Šramko.

Objednávky hotelov na leto v turistických lokalitách na Slovensku sú výrazne nižšie ako pred rokom. Ešte horšie sú na tom mestské hotely. Mnohé z nich vďaka poklesu business klientely už od začiatku roka bojujú o vlastnú existenciu a ich vnútorné rezervy už v mnohých prípadoch krátko pred letnou sezónou narážili na prevádzkové dno. „Silné euro predražilo dovolenky na Slovensku väčšine zvyčajných klientov predovšetkým z Poľska, Maďarska a Česka“, povedal viceprezident Zväzu hotelov a reštaurácií SR Radoslav Grega.

S vládnymi opatreniami na zmiernenie dopadov hospodárskej krízy je nespokojných až 68% oslovených podnikateľov. Vyplýva to z júňového prieskumu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory (SOPK), podľa ktorého za dostatočný považuje postup vlády pri riešení dopadov hospodárskej krízy iba 8% respondentov. Zostávajúca časť podnikov považuje vládne opatrenia za zbytočné, alebo ich účinnosť nevie posúdiť. Podiel nespokojných podnikateľov tak v porovnaní s marcovým prieskumom SOPK mierne vzrástol, a to o tri percentuálne body.

Uprostred zhoršujúcej sa situácie, keď ministerstvo financií predpovedá pád hospodárstva o vyše šesť percent a nárast nezamestnanosti o 80-tisíc ľudí, akémsi mika dostáva ďalšiu ranu. Temlo raz zvnútra – nedôvera ľudí. Až 77 percent ľudí si podľa Štatistického úradu v apríli myslelo, že ekonomika si v nasledujúcich dvanástich mesiacoch pohorší. Rok dozaodu to bolo 34 percent. Menej ľudí tiež verí, že si v najbližšom roku finančne prílepsi, len asi desaťina.

Klausovi odpůrci protestovali na Hradě

Odhadem asi 150 odpůrců i příznivců prezidenta Václava Klause se sešlo na pražském Hradčanském náměstí. Happening lidí, kteří nesouhlasí s Klausovou politikou a chtějí, aby odstoupil, uspořádala občanská iniciativa Už dost!. Na stejnou dobu a stejné místo svolali svou akci „Dost byto Havla“ i Klausovi příznivci.

Klausovi odpůrci se shromáždili u sochy Tomáše Garrigua Masaryka před Pražským hradem s transparenty „Už dost!“, na němž z transparentů bylo přeškrtnuto prezidentovo jméno. Krátce před 17:00 dorazili i příznivci současného prezidenta. Na jejich transparentech byli nápisy jako „Lisabonská smlouva je zlo“ a „Podporujeme a propagujeme prezidenta“.

Odpůrci nynější hlavy státu v projevech Klause kritizovali za jeho odmítavý postoj k lisabonské smlouvě, vyčetli mu i názory na ekologické otázky. Jeden z řečníků vyzval prezidenta k rezignaci. Někteří přihlížející na projevy reagovali potleskem.

Přehnané ceny letenek

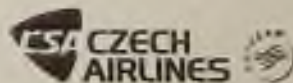
vás s naší skvělou nabídkou
na cestě domů nepotkají

Díky našim skvělým nabídkám se nemusíte trápit cenou letenek a můžete se tak bez rozpaků těšit na vaše přátele a příbuzné.

Rezervujte si letenky online, ve vaší oblíbené cestovní agentuře nebo volejte (800) 223-2365.

www.czechairlines.com

HAVEL: KRIMINÁLNÍCI A... ze strany 1

lépe poznala své „cílové skupiny“ a věděla, čím je nalákat. Marketingoví poradci je přitom upozornili na zajímavou rezervu – ženy. Podle nich chodí k volbám méně než muži, protože mají pocit, že ti „nahore se jen hádají, ale volbou se stejně nic nezmění“. Jedním z lákadél na dámy má být něco, čemu v ODS říká „ekologie všedního života“ – úspory energií, úřední odpadu či biopotraviny. Zelená témata souvisí s plánem předsedy strany Mirka Topolánka, jenž chce přivábit zklamané voliče Strany zelených, čímž se ODS ještě více distancuje od svého zakladatele Václava Klause. „Nebudeme se přivazovat k továrním komínům, ale předat přírodu našim potomkům ve stavu, v jakém jsme ji převzali, není nic levicového. Je to navýsost konzervativní“, uvedl místopředseda ODS David Vodrážka. V kampani chce strana hrát i na emoce: přivítat se na „antiparoubkismu“ a u příležitosti dvaceti let po Listopadu varovat před nástupem levice.

ODS vyzvala všechny pravicové strany k mobilizaci proti nebezpečí vlády ČSSD s komunisty, ale je zřejmé, že „pravicová fronta“ je vnímána ostatními stranami rozporuplně.

ODS také změnila své hlavní sídlo. Z nesmyslné zvoleného a pro politiku nepraktického historického domu na Janském vršku v Praze se přesíťovala do šestého patra moderní skleněné budovy na Pankráci, za nájem 400.000 Kč měsíčně. V patře je i místnost na přespání, volební štáb má pracovat před volbami 24 hodin denně.

Sociální demokraté: Hon na milionáře

ČSSD sází na tradiční českou závist a hlavním předvolebním tahákem má být vyhlášení „honu na milionáře“. Každého s měsíčním příjmem nad 100.000 Kč hodlá zdanit 38 procenty, což pro státní rozpočet bude znamenat minimální příjmy, protože lidí s podobnými platy je hrstka. Zvýšit daně hodlá i firmám. Slibují naopak vyšší přídatky, nemocenskou nebo důchody, je jim jasné, že to vše zničí jejich voličům jako rájská hudba. Strana zvažuje také zavedení majetkových příznání.

Sociální demokraté se vyslovují proti bohatství, ale sami vodu káží a víno piji. Volební porážku zapíjeli lídři strany v nejluxusnějším hotelu Kempinski, samotný předseda strany Jiří Paroubek je známý jako milovník luxusu a jeho favoritka, kterou chtěl posadit do Parlamentu, herečka Kateřina Brožová prohlásila, že chudého muže by si nikdy nevzala.

Zcela opačný přístup než ČSSD k daním zvolila nová strana TOP 09. Její zakladatel Miroslav Kalousek tvrdí, že „daně a úřady... třesla svou progresí vůči pracovitosti a vzdělání“. Do strany TOP 09 míří další lidovci, kterým se nelíbí koketování vedení KDU-ČSL s levicí. Podle posledního průzkumu volebních preferencí ODS vede před ČSSD o pět procent.

Aktuální žebříček: ODS 35%, ČSSD 30%, KSČM 16%, KDU-ČSL 6,5%, SZ 5,5%, TOP 09 2%. U poslední strany je ale výsledek zkreslen, že výzkum probíhal v době, kdy strana ještě nebyla oficiálně založena a nebylo jasné, že ji povede populární Karel Schwarzenberg.

Černé duše ovlivňují kandidátky

Co mají společného ODS a ČSSD? Účelově využívají pro prosazení svých cílů černé duše. Severočeská ODS se černými dušemi proslavila opakovaně, naposledy podle tisku hlasovali lidé, kteří účelově převzali legitimace strany, za 400 Kč na ruku a guláš. Měli pomoci Petru Gandalovičovi k pozici na kandidátce pro parlamentní volby. V Ústeckém kraji stejným způsobem prosadil vlivný teplický podnikatel Petr Benda na kandidátku herečku Kateřinu Brožovou – potřeboval eliminovat odpor opravdových členů ČSSD.

Zajímavé jsou reakce lidí obou stran na téma černé duše. Mirek Topolánek se postavil k problému čelem: „Navrhnou změnu stanov, která zamezí umělému náboru.“ A Jiří Paroubek? „Masové náborové jsou nesmysl, je to účelové tvrzení.“ Jiří Paroubek je stále nervóznější, po svržení vlády nejen padají preference ČSSD dolů, ale klesá i jeho popularita. Odborníci mu radí, aby se více usmíval.

Zelení opět spojují síly

Po posledním volebním debaklu mobilizuje Strana zelených – obavy, že se nedostane do Parlamentu, jsou silnější

než osobní spory. Dana Kuchtová, bývalá místopředsedkyně SZ a tvrdá kritička Martina Bursika, se po vyloučení vrací do strany a ráda by za ní na podzim kandidovala. Nový šéf strany Ondřej Liška souhlasí a vyzývá ke spolupráci i ostatní odpadlíky. Podle jeho slov má Strana zelených potenciál získat až deset procent voličských hlasů, ale je nutné se opět sjednotit a spolupracovat. Samostatně ale bude nadále vystupovat Demokratická strana zelených, kterou založily odpadlice Olga Zubová a Věra Jakubková, opírající se o peněžní podporu mediálního magnáta Jaromíra Soukupa, který má sám ambice vstoupit do politiky. V rozhovoru pro MF Dnes uvedl, že jej nesvazuje žádný finanční limit. Prý je ochotný investovat klidně sto milionů.

Spojit se chtějí malé strany, které neuspěly v eurovolbách. Petr Mach, šéf Strany svobodných občanů, hodlá z malých stran vytvořit seskupení, které by šlo do voleb společně pod názvem Občanské fórum 09. Je ale otázka, zda se malé strany budou schopné domluvit na kandidátce, protože jejich lídři všichni chtějí obsadit nejvyšší pozice. Navíc už kdysi Miloš Zeman prohlásil, že „když se spojí dva trpaslíci, obvykle nevznikne velká strana, ale třetí trpaslík“.

Čína nám pomůže ze strany 1

usmievaví Číňania, oslavující čínskeho prezidenta a mávajúcí červenými zástávkami. Iná skupina Číňanov (v čiernych oblekoch a so slúchadlami v ušiach) sa snažila vytlačiť z priestoru pred palácom slovenských (a aj pár čínskych) demonštrantov a aktivistov za ľudské práva v Číne. Napádala a sácala ich, trhala a ničila im transparenty a všemožne sa im snažila zabrániť v proteste.

„Je bežné, že o ochranu zahraničných návštevných sa stará aj ich bezpečnostný aparát, je však úplne neprijateľné, aby jeho členovia bezdôvodne fyzicky napádali občanov hostiteľského štátu,“ komentoval to denník SME. Podľa ministra vnútra Roberta Kaliňáka však čínski muži v čiernych oblekoch nepatrili medzi prezidentovu ochranu a vlastne vraj nikto nevie, kto to bol.

Slovenská polícia sa len prizerala, ako čierni Číňania zasahujú proti slovenským aktivistom a v niektorých prípadoch dokonca týmto neznámym mužom pomáhala stavať bariéry proti demonštrantom. Amnesty International Slovensko tvrdí, že má nafootené a natočené, ako čínski agenti v oblekoch dávali slovenským policajtom jasné pokyny rukami (a údajne aj v ruskom jazyku), proti ktorým slovenskí aktivistiom majú zakročiť a odkiaľ ich majú vykázať. Nikoho z týchto čierne oblečených mužov polícia nezadržala (hoci práve oni boli agresívni), zato na druhej strane barikády si našla pár „podozrivých“ a v putách odvieďa asi deväť protikomunistických aktivistov.

„Včera sme prišli protestovať pred Prezidentský palác proti porušovaniu ľudských práv v Číne a zažili sme porušovanie ľudských práv na Slovensku,“ povedal jeden z aktivistov Ondrej Dostál. Možno to už odtiaľ bude takto stále. Keď sa bude rysovať nejaká demonštrácia, ktorú si naša štátna bezpečnosť neželá, nastúpia tajomní muži v čiernych oblekoch a bude po probléme. Čína nám pomôže. Ako medzi priateľmi.

Utajované zmluvy

Denník SME zmapoval niekoľkomiliardové zmluvy, ktoré štát v minulosti podpísal so súkromnými firmami za podmienok pre štát výrazne nevýhodných a pokúšal sa ich pred verejnosťou utajiť. Ide o zmluvy, pri ktorých je podozrenie z klientelizmu alebo korupcie, či prinajmenšom z neschopnosti štátnych úradníkov. SME vymenúva tieto zmluvy: zmluva k mýtnemu tendru za 800 miliónov eur (najlacnejšia ponuka bola o viac ako 200 miliónov eur nižšia), emisná zmluva za 73 miliónov eur (štát mohol zarobiť dvojnásobok), zmluva s firmou Xiland za 5 miliónov eur (pri predaji mohol štát zarobiť takmer 400 miliónov eur), zmluva s ČEZOM – výstavba nového jadrového bloku sa odhaduje na 4-6 miliárd eur (zmluva je zatiaľ takmer kompletne vyčiernená). Ako napísal denník SME, názor právnikov je v tejto veci jasný – ide o nakladanie s verejným majetkom a štát nemá právo zmluvu nezverejniť. Utajiť nemôže ani tie časti zmluvy, ktoré obsahujú obchodné

tajomstvo. „Obchodné tajomstvo sa nedá použiť, keď ide o nakladanie s verejnými prostriedkami,“ hovorí Pavel Nechala, právnik z mimovládnej Transparency International.

Zaujímavé, že premiér Fico, ktorý je tiež právnik, s utajovaním zmlúv problém nemá.

Ďalší vrah je na slobode

Stalo sa to už aj v minulosti, ale práve preto by sa to už dnes stávať nemalo! Kvôli nepozornosti, neschopnosti, lajdáckosti, zábudlivosti (alebo nedajbož, kvôli nezákonnému honoráru?) sa dostal na slobodu „strelec“ košíckeho mafiánskeho gangu Roberta Okoličányho. Jaroslav Potučko, o ktorom pri vyhlasovaní rozsudku Špeciálny súd povedal, že je to „občasný nájomný vrah, ktorý bez reptania vykonával príkazy“. Ako informoval denník Pravda, z vazby sa dostal po chybe sudcu Najvyššieho súdu – nepredložil obžalovanému väzbu a Potučko sa dostal na slobodu. Za vraždu a pokus o vraždu si pritom mal odpykať doživotný trest (len sa proti nemu odvolal a čakalo sa na odvolacie konanie).

Chyba sudcu sa už v Potučkovom prípade napravil nedá. Do vazby sa môže dostať len ak bude podozrivý z nejakého nového trestného činu. Sudca možno pride o talár, ale ktovie, možno sa mu to opláti... V podsvetí koluje veľa peňazí... a žiaľ, aj veľa zbraní. Jeden strelec je zase voľný.

Dobrá bodka

Po zlej správe o nesvojprávnom správaní sa slovenskej polície počas návštevy čínskeho prezidenta v SR prichádza dobrá správa o odvolaní policajtov a ich nadriadených za zneužívanie právomoci. Informoval o nich osobne policajný prezident Ján Packa a zrejme mu to nepadlo veľmi dobre a trochu aj zaľkalo a zmierňoval ich vinu, ale dôležité je výsledok. Jedného policajta prepustil a druhého stíha pre neadekvátny zákrok v máji tohto roku v Devínskej Novej Vsi pri nedovolenom punktovom koncerte, kde policajti surovo zmlátili jedného mladíka. Packa poriešil aj bodrel medzi takzvanými kukláčmi (pohotovostný policajný útvar), ktorí si privyrábali ochranou prostitútok, vydieraním a vymáhaním dlhov pre istú nebankovú spoločnosť. A pokračuje v riešení ich šéfov. Za celý vlaňajší rok 2008 bolo z radov polície pre rozličné prehršky a trestné činy prepustených 61 policajtov. Za prvý polrok 2009 ich doteraz prepustili 51, čo znamená, že buď sa viac činia policajti v trestnej činnosti, alebo vedenie v ich odhaľovaní. A možno aj to, aj to. Ale nestráčajme optimizmus.

Z DOPISŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ

OSLAVY OSVOBOZENÍ V PLZNI

Vážení,
čtení Amerických listů mi znovu připomíná mou rodnou řeč a máte zajímavé články. Ráda je čtu. Důvod, proč píši, je v příložených fotkách z novin. Fotografie u článku Květnové dny v čísle 10/09 není podoba generála Pattona z roku 1945. Manžel byl v Plzni v americké armádě nás vysvobodit (já byla v Plzni narozená a vystudovaná) a také se mnou souhlasil, že ta fotka z AL je asi velitele tanků, které tam přijeli. Ráda si vzpomínám na ten květen v Plzni. My jsme měli svatbu pak v Plzni v září.

Oceňuji články výročí pro nás tak důležitých událostí.

S pozdravy Vaše vděčná členka

ALENA CALDARONE. Venice, FL

Dary na tiskový fond Amerických listů

od 21. května do 30. června 2009

I. Dindsdale, Preston, ENG	\$ 10	J. DeJary, New York, NY	\$ 10
V. Slack, Bellevue, WA	5	R. Mozy, Deerfield Beach, FL	20
D. Kosack, Montreal, CAN	15	M. Patrick, Bayside, NY	10
S. Lichy, Strongsville, OH	25	M. Kania, Warwick, NY	10
T. Krc, Ho. Haven, CT	5	U. Zolnova, Billerich, MA	5
M. Forman, New York, NY	100	J. Pisarik, Wyoming, RI	15
M. Svetova, St. Island, NY	5	L. Kraticek, Melbourne, FL	5
B. Vodicka, Brockton, MA	10	H. Romovacek, Cranberry, PA	15
J. Spacek, Bloomfield, CT	15	J. Tomecek, Mineola, NY	5
M. Beranek, San Souci, AUS	40	L. Hurta, Colonia, NJ	10

OBJEDNACÍ KUPÓN

ANO, chci si předplatit/obnovit předplatné **Amerických Listů**. Příkladám ☐ personal check nebo ☐ money order, vystavený na Typrints Company v hodnotě ☐ \$45 (USA), ☐ \$55 (Kanada), ☐ \$60 (zámoří) jako předplatné na jeden rok. Předplatitelé starší 65 let si mohou odečíst 10%. Vyplněný kupon a předplatné pošlete na Typrints Co., 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542. PROSÍME, PÍŠTE ČITELNĚ!

Jméno (Mr. Mrs. Ms.) _____

Adresa _____

Stát a zip code _____

Telefon (_____) _____

Dar mimo předplatné _____ Podpis _____

Prosíme o jméno a adresu možného odběratele, kterému bez závazku pošleme zdarma ukázkové číslo.

Juraj George Braun, M.D.
Board Certified
CHOROBY UŠNÉ, NOSNÉ A KRČNÉ
Otolaryngologické operácie, operácie hlavy a krku, tvare a rekonštrukčné operácie.
Operácie sú možné v ordinácii alebo v nemocnici.
Hovoríme slovensky, česky a ďalšími európskymi jazykmi.
121 E 60th Street
New York, NY 10022
(blízko Bloomingdale's)
(212) 754-0884
158 Noble Street
Brooklyn, NY 11222
Utorok a piatok 2-7, sobota 9-1
(718) 349-9599
Prijímame všetky hlavné poisťovne.

simply
hypotéky jednoduše
Koupit nemovitost v České republice je jednoduché a výhodné.
Hypotéky je celá řada.
Se Simply snadno vyberete tu pravou.
Pro podrobné informace kontaktujte
Olly Kaluz
hypoteční makléř - mortgage broker
Toll free: + 1.866.643.3404
Office: + 1.775.588.5570
Cell: + 1.949.300.7310
E-mail: okaluz@simply.cz
Simply, P.O. Box 1992
Zephyr Cove, NV 89448, USA

Česko symbolicky předalo Švédsku předsednické žezlo EU

LITOMYŠL. 28. června – Štafetu kulturních doprovodných akcí českého předsednictví Evropské unie (EU) dnes večer Česká republika symbolicky předala Švédsku. Mimořádný koncert nazvaný Evropa musicalis se uskutečnil v rámci operního festivalu Smetanova Litomyšl na druhém zámekém nádvoří litomyšlského zámku. Švédsko začne EU předsedat od středy.

Premiér ČR Jan Fischer úvodem koncertu řekl, že není lepšího předání předsednictví, než v Litomyšli. Východočeské město je rodištěm významného českého skladatele Bedřicha Smetany, který zároveň ve Švédsku zkompo-

noval část své tvorby a jeho hudba podle Fischera je bytostně česká a také světová.

„Švédsko po nás přebírá štafetu předsednictví. My jsme se Švédskem spolu s Francií skvěle pracovali v předsednickém triu, známe se jako dobří partneři. Jsem přesvědčen, že českým předsednickým výkonem máme věru předat i dobrý obsah,“ uvedl Fischer.

Předání štafety v rámci tradiční kulturní akce podle něj značí nejen kulturu obou národů, ale i Evropy. EU podle Fischera v posledních dnech skvěle manifestuje také princip solidarity, na kterém je evropská integrace budována.

Připomněl tak záplavy v tuzemsku a okolních státech.

Náměstkyně švédské ministryně pro evropské záležitosti Maria Aseniusová poděkovala ČR za „vynikající práci“, kterou odvedla, bez ohledu na to, že politická situace nebyla stabilní. Švédská strana se podle ní bude snažit zajistit plynulé přijetí Lisabonské smlouvy či dosáhnout globální shody o opatřeních proti změně klimatu.

Symbolické „žezlo“, které Fischer Aseniusové dal, pak představovala žluto-modrá kytička v barvách švédské vlajky. Koncertu se účastnila řada dalších osobností politického i kulturního života. V přímém přenosu mohli koncert vyslechnout také diváci a posluchači České televize a Českého rozhlasu 3 - Vltava.

V podání Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK zazněla dvě díla švédských autorů – koncertní předehra Excelsior! Wilhelma Stenhammara a Symfonie zvaná Koncem 2. století významného všestranného hudebníka Leifa Segerstama. Bývá označován za jednoho z největších talentů v historii Skandinávie a Pražské symfoniky dnes také řídil. Dvouhodinový večer uzavřel výběr z cyklu Smetanových symfonických básní Má vlast – Vltava, Tábor a Blaník.

Jednapadesátý ročník festivalu začal 12. června a potrvá do 6. července. Letos nabízí 30 komorních, operních i koncertních pořadů, nejvíce ve své historii.

ČTK

Premiér České republiky Jan Fischer předal 28. června v Litomyšli kytičku ve švédských národních barvách jako symbolické žezlo předsednictví EU Švédskému království, které zastupovala náměstkyně švédské ministryně pro evropské záležitosti Maria Aseniusová. Koncertem Evropa musicalis na 51. ročníku Smetanovy Litomyšle vyvrcholilo české předsednictví.

Předsednictví ČR v EU bylo prý složitě, chaotické i výstřední

PRAHA, 28. čer. – Jako komplikované, chaotické a extravagantní hodnotí řada analytiků české předsednictví v EU, jež se do historie asi nejvíce zapíše pádem vlády. Mnozí se ale shodují, že Češi neměli dobrou výchozí pozici (jako malý stát přebírali po úspěšném vedení Francie) a museli řešit složité problémy, zejména ekonomickou krizi, která načas zastihla i obrovský vnitroustřední zádrhel – lisabonskou smlouvu. Pár věci se ale podle některých povedlo a pochvalu si vysloužila i nová vláda, jež vedla EU v posledních třetině českého předsednictví.

Výběr výroků týkajících se úspěšnosti předsednictví ČR v EU:

„Česká administrativa prokázala kvalitu v politicky vypjatých časech.“ – předseda Evropské komise José Manuel Barroso, červen

„Jejich úředníci byli velmi dobří. Jejich politici byli katastrofální.“ – britský list Financial Times 17. června citoval nejménovaného velvyslance v Bruselu

„Ve Stockholmu se s polutelným úsměvem světují, že je „prakticky jisté“, že budou lepší než jejich předchůdci.“ – francouzský provládní list Le Figaro 23. června

„V posledních měsících se EU vrátila ke klasičtějšímu postupu, poznamenámu pomalým hledáním minimálního konsensu. Vzhledem k mimořádné knizi, kterou procházíme. Evropa malých kroků a kompromisů je zcela nepřijatelná. S takovou Evropou se občané neztotožňují, to je jeden ze vzátek těchto voleb.“ – francouzský premiér François Fillon po volbách do EP, k nimž přišlo nejméně voličů v historii (43,1 procenta)

„Pan Fischer odvedl velmi dobrou práci.“ – francouzský prezident Nicolas Sarkozy po skončení summitu EU 19. června, na dotaz, jak hodnotí předchozího premiéra Topolánka Sarkozy s odklady řekl, že to, co se stalo předtím, si už nepamätuje

„Řáda bych vyjádřila vděčnost nejen Fischerovi, ale také ministři zahraničí (Janu Kohoutovi) a úředníkům, kteří zajistili návaznost (předsednictví) ... České předsednictví nebylo z těch nejsnadnějších. Ale rozhodně to není tak, že bychom počítali hodiny, než předsednictví převzme Švédové.“ – německá kancléřka Angela Merkelová po summitu EU 19. června

„Nová česká vláda je tak dobrá a profesionální, že někteří mi kolegové litují toho, že nevedla za Čechy unii od počátku.“ – skotský novinář Ben Nimmo v Bruselu pro ČTK tento týden

„Jeden to byl skutečně tičák, zejména v důsledku plynové krize a myslím to, že se nám podařilo zprostředkovat dohodu mezi Ruskem a Ukrajinou, která vedla k obnově dodávek plynu do Evropy. To si myslím, že byl majstrštyk.“ – Alexandr Vondra, bývalý místopředseda vlády pro evropské záležitosti, v Otázkách Václava Moravce 21. června

„Ja bych asi s chutí zapomněl na Entropu jako takovou (plastika, jež byla prezentací předsednictví ČR v budově Rady ministrů v Bruselu). Zapomněl bych na heslo Sladíme Evropu, to si myslím, že nebylo úplně případné. a samozřejmě nám neprospěl odchod vlády.“ – ministr zahraničí Jan Kohout v Otázkách Václava Moravce 21. června

„Byla to bohužel z velké části promarněná příležitost. Pro přípravu a dobrý průběh celého období udělala předchozí vláda v čele s ODS maximum ... Jiří Paroubek a celá opozice poškodili vyslovením nedůvěry vládě české předsednictví a Českou republiku.“ – expremiér Mirek Topolánek 25. června

„Oceňuji mimořádné úsilí a profesionalitu úředníků, kteří se podíleli na zajištění hladkého průběhu českého předsednictví. Lze také jen spekulovat, co by to udělalo s reputací naší země, kdyby byl předseda Rady EU nachytan v nedbalkách tak, jak se to stalo Mirkovi Topolánkovi. Takto přišel pád jeho vlády v pravou chvíli a z hroziící mezinárodní ostudy se stala pouze ostuda Mírka Topolánka a ODS, nikoliv naší země či celé EU.“ – předseda ČSSD Jiří Paroubek 25. června; narážel na fotky z Topolánkova pobytu ve vile italského premiéra Silvia Berlusconiho, na nichž byl Topolánek loni v květnu zachycen nahý a které se dostaly na veřejnost koncem minulého měsíce

„Člověk si vzpomene na Klausovo odmítnutí podepsat lisabonskou smlouvu o reformě unijních institucí proti vůli všech ostatních vlád v EU a přes schválení smlouvy v českém parlamentu. Člověk si vzpomene na mimořádný útok Mírka Topolánka, který označil americké protikrizové snahy za potenciální „cestu do pekel“. A nakonec si člověk vzpomene – nebo raději ne – na dovádění Mírka Topolánka ve vile italského premiéra Silvia Berlusconiho.“ – britský list Financial Times 17. června

ČTK www.ctk.cz

Dnem 28. června skončilo předsednictví České republiky v EU.

Hlavní události českého předsednictví v EU

1. ledna – Slovensko se stalo členem Evropské měnové unie.
- 4.-6. ledna – Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg vedl misi Trojky EU na Blízký východ. V té době jednal v oblasti i prezident Francie Nicolas Sarkozy.
12. ledna – České předsednictví svolalo do Bruselu mimořádnou schůzku ministrů energetiky zemí EU. EK, Ukrajina a Rusko podepsaly smlouvu o monitorování dodávek plynu.
- V Radě EU v Bruselu byla umístěna obří plastika Entropa, symbolizující 27 zemí unie, coby prezentace předsednictví ČR; 13. ledna proti ní podalo protest Bulharsko a posléze Slovensko. Oběma zemím se vicepremiér pro evropské záležitosti Alexandr Vondra i autor David Černý omluvili a bulharská část byla 19. ledna zakryta. Plastika byla předčasně odstraněna 12. května.
18. ledna – V egyptském Šarm aš-Šajchu se konal summit evropských zemí, Egypta a palestinské samosprávy.
19. února – Projev prezidenta Václava Klause v EP vyvolal bouřlivé reakce poslanců, někteří na protest opustili sál.
1. března – Hlavním tématem prvního (neformálního a mimořádného) summitu za předsednictví ČR byla hospodářská krize.
- 5.-6. března – Praha hostila Evropský summit regionů a měst.
- 19.-20. března – Summit EU v Bruselu mimo jiné dohodl zvýšení krizového fondu, financování energetických projektů či pomoc rozvojovým zemím na boj s klimatickými změnami.
24. března – Poslanecká sněmovna ČR vyjádřila nedůvěru vládě Mírka Topolánka (ODS). Novým, neustranickým premiérem byl 9. dubna jmenován předseda Českého statistického úřadu Jan Fischer.
30. března 2009 – Ministři dopravy zemí EU se shodli na reformě letecké dopravy – tzv. jednotném nebi, jež má zlepšit bezpečnost leteckého provozu a o níž EU jednala několik let. Ministři schválili též dohodu o „otevřeném nebi“ s Kanadou.
5. dubna – Summitu EU-USA v Praze se zúčastnil mj. americký prezident Barack Obama a šéfové států či vlád 27 zemí EU.
28. dubna – Albánský premiér Sali Berisha podal v Praze do rukou premiéra Topolánka oficiálně přihlášku své země do EU.
6. května – EU v Praze před začátkem summitu EU-Kanada odstartovala odkládaná jednání o volném obchodu s Kanadou.
7. května – Summit EU a Arménie, Ázerbájdžanu, Běloruska, Gruzie, Moldavska a Ukrajiny oficiálně zahájil projekt východního partnerství; schůzky se ale řada lídrů neúčastnila.
- V Praze se konal summit EU k zaměstnanosti.
8. května – Summit Jižní koridor – nová hedvábná stezka hledal v Praze cesty, jak přivést do EU plyn ze střední Asie.
- V čele předsednictví skončila Topolánkova vláda; prezident Klaus jmenoval novou vládu v čele s Janem Fischerem.
- 11.-14. května – V Praze jednali zástupci zemí EU a Skupiny Rio (země Latinské Ameriky).
20. května – Summit EU-Čína na úrovni tzv. trojky vedl v Praze za ČR prezident Klaus; dohodnuty byly mj. konkrétní kroky ke snížení emisí skleníkových plynů.
- 21.-22. května – V Chabarovsku na ruském Dálném východě se konal summit EU-Rusko na úrovni trojky (předsednictví zastupoval prezident Klaus).
23. května – Summit EU-Jižní Korea na úrovni trojky v Soulu.
- 4.-7. června – Volby do EP skončily s rekordně nízkou účastí (43,1 procenta) a vítězstvím stran pravého středu.
- 18.-19. června – Summit EU dohodl záruky pro Irsko kvůli lisabonské smlouvě, vyjádřil podporu José Barrosovi pro kandidaturu na další mandát v čele EK a schválil reformu dohledu nad finančním trhem.

ČTK

Fenomén Bohuslav Martinů

MARTINA FIALKOVÁ

V Muzeu české hudby ožil prostřednictvím velmi zdařilé výstavy znova svět Bohuslava Martinů. Od jeho smrti (8. 12. 1890-28. 8. 1959) uplyne letos 50 let. Martinů zanechal výraznou stopu ve světové hudbě jedinečností své rozsáhlé tvorby. Jeho hudba i výjimečný životní příběh nesou však i poselství lidskosti a lásky. Odkaz osobnosti skladatele Bohuslava Martinů je i pro českou vlastní kulturní identitu důležitý.

... já se už ve světě neztratil ...
píše v devatenácti letech z Prahy do rodné Poličky Bohuslav Martinů v době, kdy byl pro „nenapravitelnou nedbalost“ propuštěn ze studií na Pražské konzervatoři. Měl pravdu, i když to ještě několik let trvalo.

Paříž

Během těchto let získává neoceňitelné zkušenosti jako houslista v České filharmonii a soukromě studuje u Josefa Suka. Se svojí houževnatostí a naprostou pevným přesvědčením, že prorazí, se Martinů v roce 1923 dostává do Paříže, lavicového kole evropského kulturního dění. Tam se s obrovskou pilí během 17 let vypracuje na skladatele, kterému hraji většinu nových kompozic sotva na nich zaschnou inkousti.

Opouští brzy vlivy impresionismu a nadchne se jazzem (humorný balet *Kuchyňské revue*). Komponuje také v neobarokním slohu (*Concerto grosso*). V Paříži píše i řadu dalších baletů (*Špalíček*, inspirovaný českým folklorem), ale vrací se i k národní písňové tvorbě a komponuje další vokální díla (opera *Hry o Marii, kantáta Kyúce*). Své skladby stále posílá i domů a také v Československu slavi jeho díla úspěchy. Přestože je již uznávaným skladatelem, jeho žena Charlotta stále pracuje jako švadlena, aby vylepšila rodinný rozpočet. Manželé Martinů se přáteli s mnoha významnými českými umělci, pobývajících v té době v Paříži (malíři Jan Zrzavý, Josef Šíma, Ludvík Kundera, hudebníci Josef Páleníček, Rudolf Firkušný).

V roce 1938 se Martinů v Paříži seukává s mladičkou Vítězslavou

Kaprálovou, velmi nadanou skladatelkou a dirigentkou na studiijním pobytu. Tvorba obou se brzy ovlivňuje a vyznačuje hlubokým zaujetím a cílem, který vzniká. Složitý citový život, sňatek s Jiřím Muchou a nakonec předčasná smrt Vítězslavy Kaprálové (1915-1940), ale také válečná mračna nad Francií ukončují tuto životní etapu Martinů.

Jejím hudebním vrcholem je surrealistická opera *Julietta* (premiéra 1938 v Praze), jedinečná svým námětem. Michel ze světa lidí prochází světem snů, v němž lidé nemají

BOHUSLAV MARTINŮ

meť, a kde je proto těžké mít vlastní identitu, ale i lásku. Michel ji zde hledá a nachází Juliettu, která mu však stále uniká. Hudební zpracování opery je výjimečně působivé a Martinů jim vstoupil do světa osobitých fantazií, které i v dalších le-

tech ovlivňují jeho tvorbu. Léta 1938 je, aniž to ovšem tuší, pro Martinů poslední návštěvou vlasti.

USA

V roce 1940 je nucen pod vlivem válečných okolností prchnout z Francie do USA.

Ameriku ohromuje po dobu pěti let každý rok novou symfonií, stává se skutečně slavným. Komponuje a vyučuje. Za poslední, šestou symfonií, zkomponovanou v roce 1954 pod názvem *Symfonické fantazie* získává cenu newyorských kritiků. Stejnou cenu získává ale již v roce 1951 za nejlepší operu roku *Veselohra na mostě*. Odborná literatura dnes uvádí: Vzácnou harmonickou čistotou a především nedefinovatelnou „českou aurou“ připomínají díla z této doby pozdní tvorbu Antonína Dvořáka.

(Ne)návrat domů

Jeho hudba se hraje v celé Evropě i v USA. Je dárno po válce, ale Martinů, ač již od roku 1945 pomyslí na rychlý návrat do vlasti, je od něj čím dál více odrazován. Nejprve nejistotami kolem nabídky na místo na Pražské konzervatoři, pak mu v návratu zabrání těžký úraz a dlouho trávající léčba. S nastupujícím komunismem se cesta Martinů do vlasti uzavírá docela a skladatel se naopak stává terčem útoků, jeho dílo se doma nehraje. To se sice v průběhu další doby opět mění. Martinů však již nikdy nenajde příležitost a možná ani odvahu k návratu do země, kterou tolik miluje, ale která se tolik změnila.

Žije v USA, od roku 1953 opět v Evropě, střídavě ve Francii a Švýcarsku. Touha po domově, ale i umělcovo hledání smyslu života a lidské humanitě silně ovlivňují jeho další tvorbu. Vznikají vrcholná díla (opera *Recké pašije*, instrumentální díla *Epos o Gilgamešovi, Inkantace*), stále skládá i „pozdravy domů“ v podobě cyklů lidových písní či kantát *Otvírání studánek*.

Jan Zrzavý, Charlotta a Bohuslav Martinů a Vítězslav Nezval, Paříž 1934.

Martinů svým dílem hluboko zasahuje duše a srdce milionů posluchačů na celém světě. Když v roce 1959 ve Švýcarsku umírá, zanechává po sobě více než 400 opusů.

Dobrodinec na svém místě

Spolu s Martinů je nutno připomenout také osobnost dr. Miloše Šafránka (1894-1982), velkého propagátora jeho díla, jeho biografa a podporovatele. Od roku 1927, kdy nastoupil do diplomatických služeb v Paříži jako kulturní a úskový referent, až do konce života vykonával pro introvertně založeného a ve věcech kumštýřského byznysu dosti nepraktického Martinů obrovský kus obětavé, dá se říci – manažerské práce. Pracoval ve prospěch české kultury a zejména Martinů hudby a dostal ji do povědomí francouzské kulturní veřejnosti. Velké úsilí jej stálo, aby v dobách krize 30. let vymohl pro hmotně strádajícího Martinů finanční podporu a to přímo z fondu prezidenta republiky T. G. Masaryka, ale i to se podařilo.

Hlavní zásluhou Miloše Šafránka – jak dokládá dochovaná korespondence ve fondu archivu MZV ČR – však nepochybně zůstává přesun manželů Martinů z nacisty okupované Paříže v roce 1940 do USA. Šafránek doslova bombardoval všechny možné přátele a diplomaty nejrozumnějších států žádostmi o pomoc a intervenoval, aby Bohuslav Martinů mohl získat v Americe místo profesora kompozice. I toho nakonec dosáhl.

Výstava

Svět však zapomíná a tak letošní skladatelovo výročí je dobrou příležitostí, jak bohatou tvorbu Bohuslava Martinů připomenout. Výstava v Muzeu české hudby, která zachycuje nejen běh skladatelova života a tvorby, ale i její přesahy do dalších dimenzí, má proto velmi přehavý název *Fenomén Martinů*.

Jisté nebylo snadné nalézt vhodné pojetí i architektonické řešení pro tak rozsáhlé téma. Všem, kdo se na přípravě výstavy podíleli, však lze pogratulovat.

Výsledný efekt je mimořádně dobrý, i přes omezení prostoru. Kromě originálů velmi cenných autografií skladeb zde najdeme množství exponátů doplňujících atmosféru skladatelovy éry, zní zde ukázky z Martinů tvorby a na několika obrazovkách běží dobové záběry a fotografie. Vhodně je využito i zajímavé nasvícení a členitost prostoru.

Dětství skladatele evokuje náznak pokojíku ve věži v Poličce, kde se Martinů narodil jako syn vězněného. Pařížská léta pak vzrušující se Eiffelovka a nadherný skutečný Citroen C2 Torpedo z roku 1928. New York stylizují mrakodrapy.

Mezi nejzajímavějšími dokumenty najdeme telegram Jana Ma-

saryka, kterým zve Martinů na Pražské jaro 1946 (skladatel se však rozhodl nepřijet) nebo titulní stranu partitury k jeho nekrásnější symfonii, *Symfonickým fantaziím*, na niž složité hledá název díla. Vystaveno je i mnoho vlastních kreseb a kresbiček Martinů, jimiž si dokumentoval pro sebe nejrozumnější zážitky a situace.

Další život hudby Martinů

Druhou nosnou částí výstavy jsou oddíly, věnované stěžejním dílům Martinů a jejich reflexi. Martinů přivedl na divadelní, ale už i televizní scénu velký počet kvalitních baletů a oper a dalších scénických děl, které od té doby žijí již vlastním životem. Jejich důležitou složkou byla vždy výtvarná stránka.

Autorům výstavy se podařilo shromáždit zajímavou kolekci scénografie z domova i zahraničí vedoucí až k současnosti. Prostor zde má opera *Julietta* i *Recké pašije* (režie a scénografie Pamela Howard v *Operě Thessaloniki* v roce 2005, od níž Řekové považují tuto operu Martinů za svoje národní dílo). *Mirandolina*, *Veselohra na mostě*, ale i mnoho baletů a děl inspirovaných lidovým divadlem (*Hry o Marii*, *Špalíček*, jedno z nejoriginálnějších baletních pojetí, či *Divadlo za branou*).

Originalita vystavených scénografických modelů, kostýmů i dobové fotografie z jednotlivých představení dokumentují, jak je hudba Martinů vždy silnou uměleckou výzvou pro jevištní zpracování.

Přidanou hodnotu výstavy tvoří díla skladatelových přátel a názorově blízkých umělců – J. Zrzavého, J. Šímy, F. Muziky, A. Divíše či F. Tichého, která zapůjčila Národní galerie v Praze.

Výstava *Fenomén Martinů* má také putovní část, která se již představila v Bruselu, Paříži, Stockholmu, a byla do konce června k vidění ve Varšavě a jedná se o dalších mistech (Londýn, Madrid, Řím). Výstava byla oficiální doprovodnou akcí českého předsednictví EU a součástí projektu Martinů Revisited.

Hold Bohuslavu Martinů a jeho tvorbě připravili: Dagmar Fialová (vedoucí projektu), Kateřina Mařová a Tatána Součková (autorky), Jana Vojtěšková (komisařka), Daniel Dvořák a Karel Kut (architektonický návrh), Milan Jaroš (grafika) a mnoho dalších. Podílely se také desítky odborných poradců. Výstavu doplňuje bohatý doprovodný program. Více o něm na www.nim.cz.

České muzeum hudby, Karmelitská 2,
od 11. května do 26. října 2009

Objednejte si

Americké listy

vhodný dárek pro každou příležitost

Objednat kupon na straně 5

Skupina Čechomor v Bohémce

V pondělí 22. června 2009 se odehrál v populární zahradní restauraci Bohemian Hall & Beer Garden v newyorské Astorii koncert známé české hudební „folk-rock“ skupiny Čechomor, nositelky šesti ocenění „platinová deska“, Český lev, Deska roku a jiných, která se objevuje na domácí hudební scéně od roku 1988 a hraje zejména české a moravské lidové písně, často s keltským rytmem. Ti, kteří zavítali na tuto jedinečnou hudební produkci, si bezesporu užili příjemný večer, a to nejen ve společnosti skvělé hudby, ale i výborného (převážně českého) jídla a pití. Koncert skupiny Čechomor přilákal bezpočet návštěvníků nejen českého a slovenského původu a mezi nadšenými posluchači se objevily i osobnosti české diplomacie. Díky typicky prvotřídnímu výkonu kapely se většina diváků nechala strhnout ke zpěvu a tanci a není tudíž pochyb, že se hudebníkům podařilo vytvořit skvělou atmosféru. Bohemian Hall & Beer Garden, známá mezi krajany jako „Bohémka“, tímto děkuje Českému centru New York, Českému generálnímu konzulátu a České stálé misi při OSN za možnost podílet se na organizaci této mimořádné vydařené akce.

Záběr z vystoupení hudební skupiny Čechomor v newyorské Bohemian Hall 22. června 2009.

Češi v zahraničí

JIŘÍ TRAXLER
BY SE CHTĚL
VRÁTIT DO
OSMDESÁTKY

Český jazzový muzikant Jiří Traxler je mladším současníkem R. A. Dvorského a Jaroslava Ježka. Před válkou byl na vzestupu jako autor filmové hudby, spolupracoval s Ježkovým orchestrem, měl zkrátka nadějně vyhlídky, jak by řekl jeden anglický spisovatel. Po své emigraci do Kanady musel hudbu jako hlavní profesi opustit, přisedal na kresličky a hudbu přesunul do kategorie koníčků, vedle psaní povídek a básniček. Na podzim loňského roku vyšel výběr z jeho literárního archivu nazvaný Já nic, já muzikant na penzi.

JIŘÍ TRAXLER

Jedna z jeho nejstarších nahrávek je z roku 1936. Jiří Traxler hraje na piano slavný Star Dust. Dnes žije v Kanadě a lidi, kteří ho osobně znají, udivuje energií, kterou si i ve vysokém věku udržuje, schopností humorného nadhledu a neutuchající tvůrčí síly ve všem, na co sáhne. V roce 2006 mu bylo 94 let. Radka Mayerová z krajského sdružení v Edmontonu mu položila otázku:

■ Chtěl byste se vrátit do mládí? Začít znovu a projít vším...

Já vám řeknu, já bych byl hrozně rád, kdyby mi zase bylo osmdesát.

■ Já jsem mluvila o mládí, jako třeba osmnáct, ne osmdesát.

To ne, když je člověk osmnáct, je mladší, ale blbě. Nakonec já když to dneska vidím jako starý dědek, tak si jen říkám, proč je mládí vyplývaný na mladé lidi.

Jiří Traxler má rozsáhlý archiv vlastních textů. Společnost pro vědy a umění v Edmontonu, jejímž předsedou je biotechnolog Pavel Jelen, se zasadila o jejich vydání. Na začátku byl koncert sboru Czech and Slovak Association of Canada s Jiřím Traxlerem, na konci kniha vydaná pražským IFF Publishing. Pavel Jelen o Traxlerovi říká:

Pan Traxler je zřejmě neobyčejně plodný člověk, kterému se vše, na co sáhnul, dařilo. Tady se až do roku 1948 živil muzikou, takže komponoval a psal texty. (Až si tu knížku přečte, tak uvidíte, proč říkám, že pan Suchý se naučil ten svůj dadaistický styl od pana Traxlera.) No a když v roce 1948 přišel do Kanady, zjistil velice rychle, že muzikou se žít nebude, že se neuživí, tak začal dělat něco jiného, ale tohle ho nikdy nepustilo, psal a psal. Psal příležitostně povídky do šuplíku, pak je začal číst svým vnoučkům, a když jsme se s nimi seznámili přes ten sbor, řekli jsme si, že to je něco tak nádherného, že se to musí vydat. Začali jsme pátrat, jak na to, kdo to udělá, naše společ-

nost k tomu byla připravená...

■ Proč jste tedy knihu nevydali v Kanadě?

V Kanadě by to bylo pravděpodobně mnohem dražší a určitě mnohem náročnější, protože s háčky a čárkami tam nikdo neluskuje. Ale nejdůležitější bylo, že jsme se domnívali, že ta kniha bude mít větší ohlas v České republice, protože tady si na něj bude pamatovat víc lidí, než nějakí imigranti v Kanadě. Austrálii, na Novém Zélandu nebo v Anglii, kde máme prodejní právo my. Ten útlul je malinko nešťastný, protože navrhuje, že by to mělo být pokračování jeho předchozí knihy, kterou vydal u Škvoreckých v Publihu 68, kteří fungovali v Torontu až do Sametové revoluce. Ta kniha se jmenovala Já nic, já muzikant a to je jeho životopis. Tak by si lidé mysleli, že to je pokračování toho samého, ale to vůbec není pravda. Tohle nemá s životopisem vůbec nic společného, kromě toho, že tam jeho životopis je ve zkrácené podobě na třech stránkách.

■ Má ta kniha nějaký další život? Čte z ní pan Traxler někdy veřejně? Přestože jeho věk je vysoký...

Právě že ne. To byl právě ten důvod, proč jsme chtěli, aby to nezapadlo, aby se to dostalo mezi lidi. On ty texty skutečně psal pro potěšení, do šuplíku. A proto jsme do toho investovali naše peníze a tím, že ty knihy prodáváme, dostáváme je zpátky. Ta knížka se kritila 4. prosince za účasti Ondřeje Havelky, sester Havelkových, i já jsem tam byl. Tak se mě se ptali, jak jsme přišli na nakladatele, jmenuje se IFF Publishing. Ta malá kniha patří dceři mé bývalé profesorky z ČVUT, když jsem tam studoval, a její babička byla zřejmě jednou z dam, které pan Traxler obdivoval. Tady v knížce je básnička: Já miloval jsem Mimi v Mimoni/ kde neznal jsem nikoho mluvo ni. A při uvádění té knihy jsem řekl, že těch Mimi znal asi víc, jednu měl i v Táboře a její vnoučka je majitelkou

těhle vydavatelské firmy. Tak jsme si řekli, že to bude krásné uzavření životního kruhu.

■ Co podle vás může čtenář od knihy čekat, a co by od ní naopak čekat neměl?

Začnu tou druhou částí. Neměl by čekat, že ho překvapí nějakou literární originalitou, něčím, co nezná, co bude z jiného světa. A co od ní čekat může? Určitě zábavu, energii – nejen vzhledem k věku autora, ale je vidět, že ho psaní baví, rytmování, vzpomínky, vkládá do nich trochu fantazie. Dalo by se to odvodit od toho, že jeho primárním zájmem je hudba a on tu literaturu takky rozehrává. Tím, že si domýšlí...

■ Tím máte na mysli i povídky? U versů je souvislost s písňovou formou jasná, ale u povídek?

Právě u těch prozaických textů, kdy jakoby vypráví vnoučatům, je cítit, že se snaží, aby mu ty věty hrály, citu jazyk, ví, že když větu řekne nějak, bude to veselejší a zábavnější. Vidí odezvu třeba těch vnoučat, nebo vrstevníků. Hledala jsem pojem, jak Traxlerovy texty pojmenovat, a napadlo mě, že asi nejcharakterističtější je pojem jadrná mluva. Nemám pro to žádný podklad, ale vím, že lidé, kteří emigrovali a kteří třeba půl století prožili jinde, tak se nebojí jazyk použít v malinko přizemní, drsné, jadrné formě. V tom to čtenářům možná trochu připomene Jiřího Suchého, ale určitě Voskovce a Wericha, jejich korespondenci. A jinak pokud bych měla k někomu z českých literátů přirovnat povídky, tak určitě ke Karlu Poláčkovi, to je jednoznačné.

Traxlerův orchestr v roce 1936.

Jiří Traxler měl letos na jaře 97. narozeniny. Společnost pro vědy a umění mu uspořádala při té příležitosti oslavu, říká Pavel Jelen.

Pan Traxler byl naneštěstí zrovna v době svých 97. narozenin, které byly 21. března, v nemocnici. Na jeho narozeniny jsme plánovali, že promluvíme předpremiéru televizního filmu, který natočil Ondřej Havelka a který se tu údajně bude promítat v září. My jsme ten film měli, ale bohužel se to promítalo za nepřítomnosti pana Traxlera. Ale teď už je zase zpátky doma, je čiperný, už jsme s ním měli třikrát taková dvouhodinová vystoupení. On vždycky sedí na pódiu, odpovídá na dotazy jedné naší členky novinářky a potom se třeba otočí k pianu a řekne: Teď vám něco zahrāju. A hraje čtvrt hodiny svoje melodie. Bez not, bez všeho. To je zážrak přírody.

VILEM FALTÝNEK, České radio

Zo slovenských regiónov

Búrka zaplavila pivnice, záhrady i ulice

DUNAJSKÁ STREDA. Hasiči z Dunajskej Stredy od rána pokračovali v odstraňovaní následkov po lokálnej búrke, ktorá zasiahla región v piatok 26. júna popoludní. Záchranári odčerpávali vodu zo zaplavených pivníc v Dunajskej Strede a v obciach Povoda, Veľké Dvorníky, Vrakúň a Horný Bar. Záplavami boli postihnuté aj záhrady a ulice. Dunajskostredským hasičom postupne prišli na pomoc kolegovia z Trnavy, Galanty, Malaciek, Šamorína, Gabčíkova a Mlieč. Komplikáciu by mohli spôsobiť ďalšie privalové dažde. (tasr)

Na východe odstraňujú škody po prietři mračen

PREŠOV. Obyvatelia viacerých obcí Prešovského okresu od skorých ranných hodín odstraňujú škody, ktoré napáchala piatková (26. 6.) búrka spojená s krupobitím. Vo Fintúciach strhol silný nárazový vietor plechové strechy na šiestich rodinných domoch, ktoré sú teraz poprikrývané celatmi. „Prietř trvala niekoľko minút. Padal ľadovec veľký ako pingpongové loptičky. Krytina bola preč behom niekoľkých sekúnd a skončila asi 30 metrov od domu, až za plotom našej záhrady.“ popisoval udalosť Andrej Džubinský.

V susednej obci Záhradné prišli o plechovú strechu na dvoch bytovkách, kde žije 12 rodín. Jeden z pracovníkov energetického podniku uviedol, že bez elektriny bolo viac ako 10 obcí v okolí. Škody po silnej búrke zaznamenali aj v Tučtiku. Tam silný vietor polámal desiatky stromov, ktoré popadali do rieky Sekčov. (SME)

Na Slovensku je na kúpanie vhodných 24 jazier

KOŠICE. Výletníci, ktorých láka kúpanie v prírode, môžu tento rok využiť niektorú z 36 lokalít pri 24 jazerách odporúčaných hygienikmi. Ti prekontrolovali 70 vybraných pláží, voda v 34 z nich však normám nezodpovedá.

Kvalita prírodných kúpalísk sa na Slovensku výraznejšie nemení, oproti vlaňajšku je medzi odporúčanými o jedno jazero viac – Veľké Kolpašské jazero pri Banskej Štiavnici. Medzi obľúbené jazerá, v ktorých sa aj tento rok dá kúpať, patria napríklad Domaša, Zemplínska šírava, Ružín, Ivanka pri Dunaji, Teplý vrch, Zelená voda, Liptovská Mara či Slnčné jazero

pri Senci. Kvalita vody sa však môže líšiť aj na rôznych lokalitách pri jednom jazere. (SME)

Chytil štuku svojho života

CADCA. Kapitálny úlovok sa podaril Milanovi Krkoškovi z Čadce. V rybníku na Milošovej sa mu podarilo uloviť štuku, ktorá merala 101 cm a vážila 8,40 kg. O tom, že mal šťastie, svedčí skutočnosť, že rybu sa mu podarilo chytiť v priebehu pätnástich minút. Dvadsaťsedemročný Milan rybárči už 15 rokov. Vraví, že doteraz mu vždy najviac chutila ryba upečená na masle. Najbližšie sa chystá na Liptovskú Maru. A čo je jeho súčasným snom? No predsa aby prekonal doterajší rekord a jeho budúca štika merala aspoň 120 centimetrov. (SME)

Nový štadión O. Nepelu

BRATISLAVA. Prvé stavebné práce na zimnom štadióne O. Nepelu sa majú začať bližších dňoch. Z niekdajšej haly už ostala len kostra. Podľa primátora Bratislavy Andreja Ďurkovského do svetového šampionátu bude všetko hotové, príprava pre majstrovstvá sveta v hokeji v roku 2011 prebieha podľa plánov. Termín na ukončenie celej výstavby, teda aj susedných tréningových hál a podzemného parkovania, je 28. február 2011. Celková cena má byť takmer 63 miliónov eur bez DPH, z toho vyše 40 miliónov eur tvorí štátom garantovaný príspevok. (SME)

Po košíckych lesoch sa špacíruje pštros

KOŠICE. Nestáva sa často, aby sa k vám v lese pridalo nejaké zviera a kráčalo za vami. Rodina, ktorá sa vybrala na chatu nedaľko vyhládokovej veže, sa nestala čudovať. Pridal sa k nim sprievodca, v našich končinách vo voľnej prírode nevidaný – pštros!

„Čítal som, že za nami niekto ide. Pootočil som sa a zbadal som pštrosa. Hneď som si povedal, že škoda toho vzácneho vtáka, môže mu niekto ublížiť. Zavolať som policia, potom hasičov, ktorí informovali zoo, a tak som ho zostal strážiť, aby ho vedeli nájsť.“ povedal pre SME pán Milan.

Pštros ho nevyľakal a ani on jeho. Dokonca si od neho zobral z dlane jahody a nechal sa fotografovať. Riaditeľ zoologickej záhrady Štefan Kollár priznal, že pštros prerazil oplotenie a nebola šanca chytiť ho. Nepodarilo sa to ani v lese. Zatiaľ je na slobode, po pštrosovi sa pátra.

Po košíckych lesoch sa špacíruje pštros.

CALL METLIFE AUTO & HOME®.

• Superior Products • Superior Service • Sound Advice

MetLife

George Juraj Kurimsky
300 Motor Parkway, Suite 105
Hauppauge, NY 11788
Telephone: (631) 582-6544 x 5015
Cell phone: (718) 753-5147
gkurimsky@metlife.com
www.kurimsky.com

Guarantees for the life in life

MetLife

Citáty Jana Wericha

„Kde blb, tam nebezpečno.“

If you want...
CALL METLIFE AUTO & HOME®.
• Superior Products • Superior Service • Sound Advice

MetLife
George Juraj Kurimsky
300 Motor Parkway, Suite 105
Hauppauge, NY 11788
Telephone: (631) 582-6544 x 5015
Cell phone: (718) 753-5147
gkurimsky@metlife.com
www.kurimsky.com

Guarantees for the life in life

MetLife

NÁZORY • POLEMKA • DISKUSE • NÁZORY • POLEMKA • DISKUSE

Proč nejsem vlastenec

MILENA ŠTRÁFELDOVÁ

Poznámka hned na úvod: omlouvám se Karlu Čapkoví, jeho bratru Josefovi, dále Františku Langerovi a mnoha dalším, kteří se v roce 1924 v Peroutkově přítomnosti rozepsali o tom, Proč nejsou komunistou. Opravdu jsem od nich nechtila opisovat, název dnešního glosáře se mi vnutil zcela sám. Byl zkrátka tu a já se s ním musím vypořádat.

Hned před závorkou ale zřetelně, čitelně a důrazně vytýkám, že nekladu žádné rovnítko mezi pojmy vlastenec a komunista, ale ani mezi vlastenec a antikomunista et vice versa. Sám název mne ale přiměl k tomu, abych si Čapkův esej znovu přečetla. A o to víc mne překvapilo, že jsem tam ke svému vlasteneckému tématu přeci jen našla styčný bod. Totiž motiv, proč vůbec se klasické takto rozepsali.

Stručná rekapitulace: „Věk vznikla tak, že mezi několik nekomunistů přišel komunista, a všichni se mu začali jaksi omlouvat, proč také nejsou komunisty.“ napsal Karel Čapek.

Mám svého druhu podobnou zkušenost. Už téměř deset let se profesionálně zabývám československým a českým exilem, emigrací i krajskými komunitami všude po světě. A kdykoliv mám příležitost se zahraničními Čechy hovořit, s téměř stoprocentní pravidelností přijde řeč i na vlastenectví. Slyším, s jakým zápalem a opravdovostí mluví o svém vztahu k vlasti, tedy zpravidla k Československu, a mně je jako nahému v líně. Neměla bych se začít omlouvat? Já totiž vlastenec nejsem...

Dlouho jsem to ani nevěděla. Neměla jsem, jako zřejmě naprostá většina v Česku žijících Čechů, potřebu si vlastenectví vůbec uvědomovat. Proč taky? Naše národní existence se za celý můj život nezdála být ohrožena, jako tomu bylo například za nacistické okupace. Prožila jsem pochopitelně několik zážehů, které mohly mít k vlastenectví blízko – srpen 68, listopad 89 – v obou případech ale byly primárně v zájmu jiné hodnoty nežli Vlasti. A lidská práva a občanské svobody, o které přeci hlavně šlo, jsou svou povahou velmi internacionální. Vlastenčení jaksi předem vylučují. (A kdy? o tom přemýšlím, vlaste-

nectví v té čítankové verzi, jak nám bylo předkládáno, mi vždycky přišlo i trochu směšné. Představa slovních buditelů, která si v biedermeierovských salónech u kávy vymýšlejí národní obrození, mi připadala cimrmanovská už na základní škole.)

Teprve až v konfrontaci se zahraničními Čechy jsem začala opravdu přemýšlet, jak to vlastně je s mým (či většinově našim, tuzemským) vlastenectvím? A co to vůbec je? Nejčastějším výkladem pojmu je samozřejmě „lásku k vlasti“. Jsem Pražák, mou nejvlastnější vlastí je ale jeden venkovský dvorek na jižní Moravě, kde jsem začala objevovat krásy světa. Sousední ulice už do mé

vlasti nepatřila. A jeden z největších poryvů vlastenectví jsem jako patnáctiletá zažila v tatranské dolině, kam už dnes jezdím jen jako do ciziny. Můj otec, rodověrný Čech, se zase pro změnu narodil ve východoslovenském Humenném a pro Slováky nemá dobrého slova. A co všichni ti Walterovi, Bürgemeisterovi, Konradovi a Prohaskovi, co se po generace rodili v Čechách? Co jejich vlasti?

Lze namítnout, že Vlast může přeci spočívat v řeči. Ano, umím si představit, že takovou vlasti může být třeba Horič Jan Houslist. S takovým vlastenectvím bych si asi uměla vystačit kdekoli na světě. Jak ale do tohoto vzorce zapadá Milan Kundera, který už léta píše jediné francouzsky a své romány a eseje odmítá tlumočit do rodného jazyka? A co česká babička z východoukrajinské Bohemky, která se dojetím rozplácí pokaždé, když slyší české slovo, ale s vlastními vnoučaty mluví už jen ukrajinsky?

Zdá se, že co člověk, to jiné

vlastenectví – těžká domluva. Vede k tomu, že si pod pojem vlastenectví nakonec dosadíme nejmenší společný jmenovatel: Pražský hrad při západu slunce, Hašlerovu Tu naši písničku českou a knedlozelovepřo. Trochu málo, nezdá se?

Čím víc ale o věci přemýšlím, tím znepokojivější souvislosti mne napadají. Vždyť my se už od dob národního obrození jako vlastenci vymezujeme negativně. Nejsme vlastenectví pro něco, ale proti někomu. Přesně podle hesla: nic nás nespojí tolik jako společný nepřítel. A je lhotejší, zda je to Rakusan, Němec, Rus nebo Číňan.

Tento negativistický postoj má ale zase jen negativní důsledky. Jednak funguje pouze v případě ohrožení, a za druhé, a to je horší, nemá žádný vnitřní potenciál. Nemá se kam vyvíjet, nežli jen k nějakému dalšímu společnému nepříteli. Nenutí nás, abychom se o něco snažili, abychom se pokoušeli být lepší, abychom překročili meze svého českého dořiku. Stačí jen, abychom byli ještě o něco xenofobnější a nedůvěřivější ke zbytku světa, a jistě najdeme společnou řeč. Takový typ vlastenectví v podstatě ale vyhovuje jen omezeným a zakomplexovaným lidem, kteří každé srovnání vnímají jako potenciální hrozbu. Čitelné je to v postojích všech, kdo se dnes negativně vymezují proti Evropské unii.

Myslím, že právě tuto minulost si mnoho lidí v Česku podprahově uvědomuje, a proto se od klasického vlastenectví vnitřně distancují. Při nedávné slávk v Národním muzeu, kde se udělovaly ceny za nejlepší muzejní expozice a počiny loňského roku, měl dlouholetý exulant a exministr kultury Martin Štěpánek velmi emotivní řeč o tom, že v Česku je vlastenectví neslušné slovo. Ač nerad, poměrně přesně tak pojmenoval současný stav. Říci o sobě: já jsem vlastenec, je skutečně poněkud trapné. A tak ten vyprázdňovaný, bezobsažný a pro mnohé z nás nesrozumitelný pojem vlastenectví zůstal ležet na ulici jako použitý pytlík od svačiny...

A stalo se to nejhorší, co se vlastenectví může stát – právě tam ho totiž našli a zvedli náckové. „Nic než národ!“, dupají teď v Litvinově, v Mostě, v Přerově i v Praze. Pro svoje primitivní příznivce zredukovali vlastenectví na nacionalismus, což je bohužel tak lákavé a snadné!

Bude to mít, soudím, i další neblahý důsledek: odradí tak ještě víc normálních, slušných lidí. Nebo že bychom zahájili druhou, opravnou fázi národního obrození? Že bychom si tentokrát místo společného nepřitele zkusili definovat, co vlastně jsme a co chceme být? *Páno pro Polygon*

V Praze se žije dobře

V regionu střední a východní Evropy se nejlépe žije v Budapešti a Praze. V konkurenci 140 měst celého světa se ale Praha umístila až 60. první místo patří kanadskému Vancouveru, poslední je zimbabwská metropole Harare. Hodnotilo se podle pěti základních kategorií: ekonomická stabilita; kvalita zdravotní péče, kultura a životní prostředí; vzdělání a úroveň infrastruktury.

20 ROKOV OD PÁDU KOMUNIZMU

Fotografia, ktorá obletela svet

Minister zahraničných vecí Rakúska Alois Mock a jeho maďarský kolega Gyula Horn.

Tirolský novinár nafotil maďarských pohraničníkov už v máji 1989, keď sa skutočne začala trhať železná opona, ktorá štyridsať rokov rozdeľovala Európu na totalitný Východ a slobodný Západ. Historický okamih, keď Maďari ako prví odstránili výstražný systém, ktorý bránil nepokojencom utekať na Západ, však nepřitiahol pozornosť sveta. To nahnevalo rakúskeho fotografa Bernharda Holznera. A tak išiel za hovorcom vtedajšieho rakúskeho ministra zahraničných vecí Aloisa Mocka a nahovoril ho, aby politici urobili fototermin na spoločnej hranici. „Každá ulica má predsa oficiálne otvorenie“, povedal vtedy podľa agentúry APA Holzner.

Mock nápad odovzdal maďarskej strane a tá súhlasila, aby slávnostný akt urobili na záver dvojdnovej návštevy vtedajšieho ministra zahraničných vecí Gyula Horna v Rakúsku. A tak 27. júna 1989 obaja ministri vzali nožnice na plech a na hranici nom prechode Šopron Klingencbach symbolicky prestrihli ostnatý drôt na maďarsko-rakúskych hraniciach. Fotilo ich pritom asi 150 novinárov a fotografia obletela svet ako symbol pádu železnej opony. Dodnes mnohí veria, že tam sa začalo, čo sa v novembri 1989 skončilo pádom Berlínskeho múra.

Politikom vtedy na rakúskej strane pomáhala aj Monika

Arkai, vtedy ešte Dienstbierová. Dcéra prvého porevolučného ministra zahraničných vecí Jiřího Dienstbiera opustila Československo v roku 1984 a myslela si, že je to navždy. Musela odovzdať pas, keď sa rozhodla študovať vo Viedni. Na hraniciach vtedy videla otca po piatich rokoch a bola dojatá. „Tolko ľudí zomrelo na hraniciach. A dnes cestujeme bez pasov“, spomína teraz pre ORF. Ani jej otec vtedy netušil, že podobnú udalosť zažije Československo už v decembri.

Historické strihanie drôtu neprineslo úplnú slobodu pohybu. Stále, hlavne v noci, pohraničníci so zbraňami strážili hranice. Fotografia však mala okamžitý účinok. V susednom Československu dodala nádej odporcom komunizmu. A dovolenkári z východného Nemecka (NDR) sa odmietali v lete 1989 vrátiť z dovolenky na Balatone domov. V auguste ich do Rakúska cez maďarskú hranicu ušlo 40-tisíc. Mnohým z nich dodala odvahu práve fotografia z 27. júna 1989.

Keď v apríli 1989 dostal Bernhard Holzner najvyššie nemecké vyznamenanie, nemecký veľvyslanec Gerd Westdickenberg v prejavu povedal, že by rakúskemu fotografovi určite „osobne rado poďakovalo mnoho východných Nemcov, ak by tu mohli byť“.

SME, Miriam Zsilleová

Z ekonomického sveta

Největší výrobce televizorů v ČR, plzeňský Panasonic AVC Networks Czech, loni vyrobil přes 3,5 milionu televizorů s plochými obrazovkami, což bylo meziročně o pětinu více než loňského roku. Tržby vzrostly zhruba stejně na necelých 50 miliard korun. Krize se do odbytu nijak nepromítla. Podnik, který zahájil výrobu v Plzni v dubnu 1997 jako první japonská továrna v České republice, neplánuje přemístit z Plzně výrobu jinde. Plzeňský závod je největší z 16 výrobních podniků v Evropě.

Jihokorejská společnost Doosan Group plánuje koupit českého výrobce turbin Škoda Power. Hodnota transakce by se podle něj měla pohybovat kolem 800 miliard wonů (zhruba 12 miliard Kč). Škoda Power je předním světovým výrobcem turbin. V minulém roce zvýšila své tržby o třetinu na více než 5,6 miliardy korun. Letos plánuje podnik, který polovinu produkce exportuje, utržit 6,5 miliardy Kč.

Po 102 letech výroby zhasla pec Sklářny Heřmanova Huť. Kvůli minimu zakázek ji opustí v srpnu 72 z 84 lidí. Vedení podniku, který je minimálně zadlužený, stále počítá s obnovením výroby poté, co pivořarům a výrobcům napojů začnou docházet sklenice ve skladech. Sklářny HH je jejich jediným výrobcem v Česku. Podnik bude hledat další externí zdroje pro obnovení produkce. Možností je finanční pomoc německého dekoratéra sklenic, firmy Sahm, která odebrala dvě třetiny produkce.

Česká anesteziologie trpí více než řada jiných lékařských oborů odchody zkušených lékařů do zahraničí. Odborníci se obávají, že to v budoucnosti nepříznivě ovlivní situaci v českém zdravotnictví. Mohou klesnout počty operací, úroveň bezpečnosti výkonů i komfortu pro pacienty. Lékaře na západ Evropy zejména takáky výrazně vyšší platy: jejich místa musí zaplnit méně zkušené kolegové.

ČESKÉ A SLOVENSKÉ VIDEO KAZETY — BEST QUALITY — V BARVĚ

Nabízíme 30 různých VHS video kazet, cena \$20 za kus

DOBŘÝ VOJÁK ŠVEJK - APON 5551/55518 - hraje R. Hrušínský, 2 VHS

OPERY NA VHS KAZETÁCH

B. Smetana: Prodaná nevěsta o 3 dějstvích \$25

A. Dvořák: Rusalka o 3 dějstvích \$25

Česko a Slovenské audio kazety. Cena \$5 za kus

Nové kopmakt disky:

Nejpopulárnější písně - Budvarka APON-2524

Polky Valčíky APON-2547

Moravanka APON-2515

Cena \$12.99 za kus.

Polky, valčíky, lidovky,

populární písně,

čardáše, národní písně a tance.

Píšte nebo volejte pro katalog.

Provádíme převody z evropského

na americký video systém a naopak

60 až 90 min, \$25 kazeta - \$5 poštovné

APON MUSIC AND VIDEO, INC.

P. O. Box 3082, LIC, NY 11103, USA

Tel. (718) 721-5599

Sloužíme krajanům přes 40 let — www.aponrecords.com

Reportáž

SVLTAVOU
POD OKNY

Kdysi tu žili voraři. Když jejich domky nahradilo honosné nábřeží s vysokými činžáky, nastěhovali se sem umělci a intelektuálové. Podskali je dávno jiné, jen řeka zůstala.

Historii Podskalí dnes připomínají názvy ulic. Například Podskalská, v níž stávaly domy jen při východní straně, zatímco na straně k řece bylo pobřeží s dřevařskými ohradami. V Podskalí se totiž až do konce 19. století vykupovalo dříví dopravované po Vltavě. Proto se jedna z uliček dodnes jmenuje Dřevná, jiná Plavecká či Na Pořčním právu. Podskaláky živila voda – žili tu rybáři, voraři, písaři i ledaři. A když náhodou některého z nich řeka pohřbila, byl tu zase spolek Vltavan, který se postaral o vdovu a děti.

Plavci měli své slavné. Nejvíce hrdi byli na Františka Dittricha (1801–1875), bývalého voraře, který se stal pražským primátorem. Ale měli i své písničky. Mnohem dřív, než jim tu nejslavnější věnoval Karel Hašler. Kdyby zašlo Podskali, Čechové by plakali, zpívá se v ní.

Kde hledat Podskali?

Území pravověrných Podskaláků, jehož existence se datuje už koncem 12. století, začínalo v místech Vyšehradské skály a vedlo dál po proudu

řeky. Jižní hranici vymezoval potok Botič, dnes železniční trať, východní byla někde v trase ulice Na Slupi a Vyšehradské třídy (končila Moráni). Na severu sahala Podskali až ke Zderazi a Vojtěšské čtvrti. Jiráskův most a Mánes byly ještě podskalské. Západní hranici byla samozřejmě řeka. K domácnosti půdě se počítala i Císařská louka, kam se dalo dostat přes Železniční most a pak přívozem, který dlouhá léta provozoval starý mořský vlk Karel Vostrovský.

Bude-li chtít hledat pozůstatky původního Podskalí, jistě zamířte na Výtoň do domku bývalé celnice, která stojí hluboko pod úrovní nábřeží a dnes slouží jako muzeum. Kde se vzal název Výtoň? Z vorů připlavených po Vltavě se vytínil určitý počet klád jako clo. Není ale jediným domem, který se nachází v původní úrovni terénu. Tři další najdete o pár kroků dál na začátku ulice Na Výtoni. Působí jak z jiného světa. Dalším je pak kostel Nejsvětější Trojice. I bezvěrec se u něj zastaví. Okouzili ho totiž krásné dřeviny farské zahrádky, mezi nimiž vynikají dva mla-

likovníky. Jako by chtěla alespoň něčím konkurovat Botanické zahradě plné exotických rostlin, která se nachází nedaleko odtud.

Obyvatelé slavní i zapomenutí

Až do šedesátých let minulého století mělo Podskali svého posledního Podskaláka. Vždy od jara do podzimu ho mohli vidět chodci, kteří šli po chodníku směrem k Železničnímu mostu. Antonín Kubát seděl na lavičce a na zábradlí visely jeho síťovky na nákup i rybářské sítě, které vyráběl a opravoval. Sousedé se tu zastavovali na kus řeči, pro děu to zase byla zajímavá podivná na prastaré řemeslo. Kubát se prý dožil úctyhodné devadesátky.

Další podskalské figurky jste mohli potkat v Trojické ulici v pověstném Šafrbaru (dnes U Bivoje). Za planem sedávala zpěvačka Margot a na skleničku sem rád zašel staromódní elegant pan Kočura v pepita sáčku a klobouku žerardáku, kterému místní neřekli jinak než Toulouse-Lautrec.

„Podskali bylo ještě do roku 1948 velmi družné, sousedé se spolu zastavovali při procházkách po nábřeží, všechno o sobě věděli. Samozřejmě to ale už bylo jiné Podskali než před asanací, ale hodně obyvatel ještě bylo potomky plavců. Moc ráda jsem poslouchala jejich vyprávění. To se změnlo v padesátých letech, kdy se lidé přestali svěřovat ze strachu, že by to mohl nějaký domovní důvěrník sdělit dál.“ vypráví Jana Osbornová. „Podskali se ze čtvrti vorařů a dřevařů proměnilo v čtvrt intelektuálů. Bydleli tu architekti, umělci, vědci. V našem domě například žil zakladatel polarografie profesor Heyrovský a za ním přicházely na návštěvu další významné osobnosti.“

Jana Osbornová se do Podskalí přistěhovala s rodiči jako třiletá v roce 1940 a v původním bytě žije dodnes. Vychovala tu syna Martina a od roku 1980 zde žila se svým druhým mužem, americkým zoologem Dalem Osbornem. Poznala se s ním v Egyptě v roce 1967 na katedře botaniky káhirské univerzity, kam byla spolu s dalším kolegou botanikem vyslána Univerzitou Karlovou na stáž. Přesně o deset let později se s ním potkala na stejném místě a Dale kvůli ní odjel do Čech. Svatbu měli na Vyšehradě a Dale žil v Podskalí až do své smrti v roce 2004. „On si tu to doslova zamiloval a po Americe se mu vůbec nestýskalo.“ vzpomíná Jana. Svůj vztah k Podskalí posílila členstvím ve spolku Vltavan, který vznikl už v roce 1871 a přežil všechny politické zvraty.

Podskalská tajemství

V Podskalské ulici číslo 24 žil a tvořil své jedinečné vědecko-fantastické romány a knížky o záhadách naší planety i mimozemských civilizacích MUDr. Ludvík Souček. Na sklonku svého života se mimoděk postaral o několik záhad souvisejících bezprostředně s jeho osobou. Zemřel totiž o Vanocích 1978 v pouhých dvaapadesáti letech, těsně poté, kdy dokončil rukopis Tušení světa. Existoval v jediném originálu, který spisovatel údajně ještě sňhl donést do nakladatelství, ale tam stopy mizely. Možná rukopis ztratil po cestě, možná si ho nakladatelská redaktorka nechala na památku, nebo bylo všechno jinak. Zatímco oficiální zpráva zněla, že Souček podlehl infarktu, příznivci sci-fi si myslí své. Někdo ho dal odstranit, protože toho věděl příliš mnoho, anebo dokonce žije jinde a pod cizím jménem.

Jen o kus dál v ulici Na Výtoni dobrovolně ukončil skokem z okna svůj život 12. listopadu 1951 básník Konstantin Biebl. Celé noci prý se

budil strachem, že bude zatčen. Bylo to v době politických procesů, kterých nezůstali ušetřeni ani básníci.

Úplně jinou příčinu měl pád herce Jiřího Hrzána z římsy či balkonu v pátém patře domu v Ladově ulici číslo 1. V noci z 22. na 23. září 1980 tedy podlehl svým dvěma závislostem – alkoholu a adrenalinu, který svému tělu dodával šplháním po okapových rourách a zdech domů.

Architektonické perly

Nejsikmější věž v Praze najdete v ulici Na Slupi. Patří gotickému kostelu Panny Marie Na Trávníčku. Byl postavený už za Karla IV. a za husitů se přímo v kostele střílelo z děla směrem na nedaleký Vyšehrad.

Ve stejné době nechal Karel IV. pro jihoslovanské mnichy zřídit klášter s chrámem Panny Marie Na Slovanech, kterému se posléze začalo říkat Emauzy. Klášter byl po staletí významným centrem vzdělanosti. Nejhorší katastrofa ho potkala až 14. února 1945, kdy jinak poklidné Podskali zasáhl americký nálet. Kostel a věže byly pobořeny, vybombardo-

vána byla i obě nároží Resslový ulice, poškozena byla část Palackého mostu a také skleník Botanické zahrady. Emauzy byly obnovovány od konce války a teprve v roce 1960 dostaly od architektů Františka Černého nové věže v podobě jakýchsi betonových křídel či lodních plachet se zlatými špicemi. V devadesátých letech pak byl zastavěn i prázdný roh u Jiráskova mostu. Tančícím domem architektů Vlada Miluniče a Franka O. Gehryho. Jak emauzské věže, tak „roztačený“ rohák dlouho

vzbuzoval u místních obyvatel rozporuplné reakce, ale tak je tomu vždycky u nezvyklých staveb.

Nejkrásnější kubistické domy stojí na samém rozhraní Podskalí a Podolí na Rašínově nábřeží. Na počátku dvacátého století je navrhl architekt Josef Chochola. V době, kdy začal rysovat jejich konečnou podobu, už byl ve vyšehradské skále prorazen silniční tunel. Dříve tu stávaly nízké domky se zahrádkami byl tu úplně venkov. Kdo se chtěl do té doby dostat z Podskalí do Braníka, musel použít přívoz okolo vyšehradské skály nebo cestovat parníkem. Rozlehlý kubistický trojdům byl dostavěn v roce 1913. Ve třicátých letech se sem nastěhovala tehdy mladinká herečka Marie Rosůlková se svou maminkou Růžičkou a bydlela tu až do své smrti v roce 1993.

Sánky, brusle, plavky

Hlavním obdobím pouličního sportování byla v Podskalí zima. Na zamrzlé vltavské hladině se dalo krásně bruslit.

Jana Osbornová vzpomíná, že ještě počátkem padesátých let se děti na bruslích vydávaly až k Branické skále. Nejlepší sánkování: Na svahu pod Emauzy a ve vyšehradských uličkách. Některé klouzačky byly uměle udržovány a nic nevařilo, že dojezdily končily v jízdní dráze. Aut tehdy jezdilo jen minimálně a povozům s koňmi se dalo snadno vyhnout.

Letní radovánky se nejčastěji odbyvaly na plovárně pana Špačka neboli Špačárně.

„Žara byla přivlečena motorovou lodí ze Smíchova, kde přes zimu kotvila, připoutána mnoha řetězy ke kruhům na podběží a řádně zakotvená ke dnu. Rozsáhlý vor byl rozdělený na oddělení ženské a mužské, s mnoha kabinkami a dvěma bazény s posuvným dřevěným dnem. Vnější společný ochoz se zábradlím měl schůdky do řeky. K nejhorším chvílím na plovárně patřila výuka plavání na šňůře a bidle opřeném o zábradlí a držení nohou pana plavčíka. Korkový záchranný pás kolem těla nesmírně studil, lekce se zdála nekonečná. Raději jsem se naučila plavat sama v rybníku jen pod dohledem a za povzbuzování své maminky.“ dodává Jana Osbornová. RD – Květy

Tak vypadala výstavba nábřeží na počátku minulého století. Vpravo na smínku je výtoňská celnice, která jako jedna z mála budov zůstala zachována a dnes v ní najdete muzeum.

PIZZA BUSINESS
IN THE CZECH REPUBLIC

Villa Enterprises management www.villaenterprises.com is an American based multi-concept restaurant franchisor comprised of over 300 locations in 38 states and in 6 countries globally. We are currently offering three separately successful pizza restaurants doing well in Brno, Prague and Velký Týnec as franchise ventures. Exceptional opportunity for individuals and investors with the support of an ever-growing franchisor! Locations may be purchased individually or together.

For further details, please contact Nuria Alvarez at nalvarez@villaenterprises.com

Z ekonomického sveta

Výrazný prepád cien v slovenskom poľnohospodárstve pokračoval aj v máji tohto roka, kedy boli ceny poľnohospodárskych výrobkov medziročne nižšie o 26,8%, a to v dôsledku poklesu cien rastlinných výrobkov o 42,2% a živočišných výrobkov o 22,5%. Od začiatku roka v porovnaní s rovnakým obdobím vlaňajška klesli ceny poľnohospodárskych výrobkov o 25,1%.

Druhý pilier, v ktorom si ľudia povinne šetria na penziu, by vláda nemala meniť každú chvíľu. Takéto posolstvo poslal Brusel do Bratislavy ako súčasť hodnotenia Programu stability Slovenska. Odporúčanie Európskej komisie prichádza len niekoľko dní predtým, ako vláda zatvorí druhý pilier a ti, ktorí sú v ňom, už nebudú môcť vystúpiť. Druhý pilier vláda počas svojho trojročného pôsobenia otvorila druhýkrát. Už pri prvom otvorení premiér Robert Fico sľúbil, že to bude naposledy. O pár mesiacov svoj sľub porušil. Argumentoval finančnou krízou.

Lesnému hospodárstvu hrozí pokračovaním súčasnej krízovej situácie na trhu s drevom rozpad. Celý retazec – lesníctvo, drevár-

sky a celulóзовý priemysel – vytvára takmer 100.000 pracovných miest, ktorých existencia je v súčasnosti ohrozená. Upozorňuje na to minister pôdohospodárstva SR Stanislav Bečik. Žiada vládu poskytnúť pre š. p. Lesy SR pôžičku v objeme 67 miliónov eur (2 miliardy Sk) na desaťročné obdobie.

Výsledky hospodárenia verejnej správy v minulom roku boli lepšie než sa pôvodne predpokladalo, a to tak v samotnom štátnom rozpočte, ako aj v celom okruhu verejných financií. Pri predstavovaní návrhu záverečného účtu verejnej správy za rok 2008 to na pódie Národnej rady SR uviedol minister financií Ján Počiatek. Deficit verejných financií bol totiž pôvodne rozpočtovaný vo výške 2,3% hrubého domáceho produktu, podľa predbežných výsledkov však dosiahol mierne lepšiu úroveň 2,2%.

Česká spoločnosť Škoda Jadrové strojárstvo (JS) podpísala so Slovenskými elektrárnami (SE) kontrakt na dostavbu 3. a 4. bloku Atómovej elektrárne Mochovce (EMO) za 10 mld. CZK. Dostavba by si mala vyžadovať približne 2,7 miliardy eur.

Socialismus versus socialismus

STANISLAV MOC

Název trochu zavádí, protože zde nemíním porovnávat různé socialismy, jak se vyvinuly ve světě, chci jen překvapit připomínkou, co připomínkou – drzým tvrzením(!), že i v kapitalismu existoval v druhé polovině dvacátého století socialismus!

Sám jsem jej zažil v Austrálii, když jsem zjistil, že tvrdá každodenní realita dravé kapitalistické společnosti je na druhou stranu mírněna státním sektorem, který se bez uzardění dal nazvat socialistickým. A to se všim všudy, včetně oné orwellovské poučky „všichni si jsme rovni, ale někteří mezi námi si jsou rovni více“.

Tahle poučka, jako všechno v socialismu, se opírá o ideu, o sen, o zbožné přání a lidskou touhu, aby svět byl ideální a spravedlivý, ale zároveň už omlouvá marasmus, který s sebou do reality každý sen přináší. Bohužel, svět nikdy ideální nebyl, natož spravedlivý a všechny pokusy o tuhle vidinu zatím ztroskotaly. Tim neřekám, že nestojí za to se neustále pokoušet, aby svět spravedlivější byl, ale jen to, že kdo si nasadí růžové brýle, bude zklaman. Tak, jako když komunisté tvrdili, že dají každému práci a prostiuce zmizí z ulic, protože zmizí potřeba se prostituovat. Žní to tak krásně a logicky, až by tomu jeden rád uvěřil. Bohužel, lidé nejsou mašina, kde, když se zmačkne páčka, mašina zareaguje, jak má. Lidé jsou různí a na různé stimuly reagují různě a hlavně, nejsou si rovni!

Hinduisté mají pravdu, když dělají lidi do kast, ale mýlí se, když tvrdí, že se do kast rodíme. Ne, my se do kast začínáme sami svým počínáním. Vždy se najdou ženy, které se budou raději prostituovat, než aby pracovaly, a podobně budou vždy lidé chytří, chytřejší a úplně nejchytřejší. Nebo hloupí a hloupější. Vůdci typy a podřízení, hodní a zlí, nebojácni a bojácni...

V šedesátých a sedmdesátých letech minulého století existovaly v Austrálii dva systémy. Soukromý, který povětšinou zaměstnával ty odvažnější nebo pracovitější, a aby si

je udržel, platil jim lépe – a pak státní. Tam se většinou uchýlovali méně odvážní, nebo ti, co nechťeli skončit svým upracováním. Zkrátka nemakačenkové, jak jsme je, ne vždy právem, nazývali.

Ve státním sektoru se rozhodně nikdo nepředřel, ale také tam nezbohatl. Zato měl jistotu stálého zaměstnání, krize nekrize, recese nebo nerecese, přišel patek, státní zaměstnanec natáhl dlaně a dostal zapláceno, ať už situace v reálném světě byla jakákoliv. Na důchodové pojištění mu stát přispíval zhruba v poměru tři ku jedné, čili na každý dolar, který si zaměstnanec v důchodovém spoření uspořil, stát přihodil dolary tři.

Byla to krásná doba a dovolím si tvrdit, že doba, která měla systém vymakaný. Vždyť i doktoři tenkrát léčili lidi bez zdravotního pojištění zadarmo. Jaksi se předpokládalo, že ne každý (nezaměstnaní a staří) si to může dovolit, a tak doktoři spláceli společnost nejen dluh za svá studijní léta (ano, tenkrát se studovalo na útraty daňového poplatníka), ale i za to, že měli výsadní postavení, kde si vydělali víc než většina národa.

Na druhou stranu všichni ti, co pracovali, zdravotní pojištění měli. To mělo tři kasty. Veřejnou (public), střední (intermediate) a privátní (private). Když se nám narodila dcera, vrátila mi pojišťovna osm dolarů, protože jsme si s ženou platili intermediate pojištění a porodnice uložila mou ženu do public sektoru,

nebo zrovna neměli v intermediate volno. Tenkrát ještě neexistoval „gap“, že by si doktor sám určil cenu za úkon, a kdyby ta cena byla vyšší, než jakou uznávala pojišťovna, de facto jak stát, tak pacient doplácel rozdíl (gap), jako tomu je dneska. Takže když jsem šel před časem na operaci srdce, ač privátně pojištěn, zjistil jsem, že dlužím přes osm tisíc dolarů. Je celkem lehké vystopovat, proč tomu tak je. Lidé v privátním sektoru se zbláznili a jsou chůvější a nenasytnější než předešlé generace. Greed is good je jejich heslo. Jenže greed (chůvě) dobrá není! Nakonec společnost zničí.

Na druhou stranu se nemohu zbavit dojmu, že chůvější je prolezlý i celý státní sektor. Dnes si byrokraté vydělávají stejně jako v privátním sektoru, pořád jsou nevyhoditelni, pořád se nepředřou, a navíc se z public servants (tedy sluuh veřejnosti) sami povýšili na pány veřejnosti a podle toho se i chovají a odměňují.

Naše obec, Kempsey, která lká, jak je chudá, a proto každoročně zvedá poplatky svých daňových poplatníků povětšinou o více procent, než je inflace, teď při finanční krizi ztratila své investice do Opec Prime půjček v USA, a tak hodlá zvednout poplatky o deset procent. Přitom jediné oprávnění, které k poplatkům nám uložením má, je, že ty poplatky bude investovat do oprav silnic, dětských hřišť, knihovny a podobně. Oni totiž, naši konšelé, se považují za společnost, jakou jsou privátní společnosti, a tak se podle toho i chovají, jenže privátní společnost své aktivity financuje ze svého, zatímco konšelé financují své aktivity z našeho. Navíc ty aktivity už často nemají se správou okresu co dělat, jak jejich investice v Americe dokazují.

Netvrdím, že dnešní generace jsou horší, než jsme byli my, nejsou, jen popustily uzdu lidské chůvě. Jestli to zavinila amerikanizace, mafiašské metody, které se vylily s koncem komunismu z východní Evropy, nebo příliv emigrantských složek z různých částí světa, kde tyto metody jsou běžné, je těžké odhadnout. Častokrát se o tom dohaduji s Leonem, který „kapitalistický socialismus“ zažil v Austrálii jako komunista z přesvědčení a obzvlášť jako vedoucí unie přistavních dělníků.

Já, který jsem měl možnost poznat socialismy oba, dávám Leovi k dobru historiku, jak jsme si za mlada my, učedníci národního podniku Solana Neratovice vybírali volno, i když jsme na něj neměli nárok. Mně to naučil Pavel Švihla, dej mu pámbu klid, neb už je tam nahoře, a pracovalo to dobře. Prostě jste šli k závodnímu lékaři, sedli si do čekárny a soustředili se na sebe představující si, že máte zimnici. Čekárna byla většinou plná pokašlávajících lidí, takže se dalo soustředit celkem slušně. Pavlikova rekordura, 37,5 jsem nedosáhl nikdy, ale na třicet sem jedna jsem teplotu dokázal „vyhnat“ i já. Doktor mi většinou dal den na zotavení a mohl jsem jít s kamarády na čundr o den dříve. Jednou jsem však potřeboval týden volna a to jsem věděl, že na to, abych dostal týden, teplotu tak vysoko nevyženu, i kdybych se rozkrajel. Tak jsem si vetřel do očí mýdlo a dostal jsem takový zánět očních spojivek, že jsem nejen s kamarády nikam nešel, ale léčil jsem se ještě čtrnáct dní, když oni už byli dávno z čundru doma.

Leo se zasměje a řekne, že oni v přistavu měli také doktora a on

shodou okolností také potřeboval týden volna, ale ne na čundr, nýbrž na stěhování. Tak za ním šel, že ho boli v kříži. Doktor řekl, „Košíli dolu!“ a když Leo chtěl sundat košíli, tak doktor vyštkl: „Vy ne, vy se ani nehněte! Sestro, sundejte pacientovi košíli!“

Pak Lea obešel, a aniž by se ho dotkl, brumlal: „Takhle špatný záda jsem už dlouho neviděl! To chce klid a odpočívání. Člověče, jak dlouho myslíte, že vám vezme, než se z toho dostanete?“

„Tak... snad týden?“

„Kdepak, týden! Vy jste se zbláznili! Šest neděl absolutní klid a pak přijďte znovu, a když se to nezlepší, tak budete muset na operaci, aby se to zlepšilo...“

Celý týden se Leo díel se stěhování, až si záda namohl opravdu a zbytek šesti neděl strávil na lůžku, kde mu jeho žena mazala záda horkou masťou krmila ho, pro-

tože se nemohl ani hnout.

„Tak proč jsi nešel zpátky k doktorovi?“

„Protože to byl náš doktor, doktor unie. Kdyby mě v tom stavu uviděl, tak by mě do práce nepustil šest měsíců, a já už se doma nudil! Von pak ten doktor uměl, ale šli jsme mu na pohřeb celá unie.“

„Ještě že ses přestěhoval předtím, než zemřel,“ zvolal jsem obdivně.

„Ty naivko,“ řekl Leo, „praxi převzal jeho syna a první co udělal bylo, že mi zavolaal a řekl: „Mohli byste vyříditi svým členům, že jedeme dái?“

Vidíte, nakonec abych uznal, že lidé jsou asi stejní všude na světě. A to jsem tohle vyprávění začal vehementně tím, že nejsou. Copak já mohu zastávat vůbec nějaký názor, abych jej hned nepopřel? Nebo ideu? Natož ideologii!

Převzata z Polygonu

Předplatte si Americké listy

Vhodný dárek pro každou příležitost

Objednávací kupon na páté straně vpravo dole

With CEO MALCOLM M. LLOYD, MD

Double Cross Vodka

How did you end up deciding to create and launch Double Cross Vodka?

I have a background as a biomedical engineer, medical doctor and entrepreneur – I've launched a number of companies in the bio-tech sector over the years. I've always enjoyed a good cocktail and long searched for a vodka that would taste delicious and have little or no hangover effect. My entrepreneurial spirit got the best of me so I set out to develop and launch a world-class vodka myself. After years of research I found a master distiller and fellow scientist named Dr. Jan Krak. We worked together to create the Double Cross formula, which is produced at a family-run distillery in the Tatra Mountains of Slovakia.

Where does the Double Cross name come from?

It's inspired by the double cross symbol found in the Slovak flag and coat of arms. We wanted a name for the vodka that would honor the Slovak heritage of the product while maintaining a certain modern edge in the English language. Double Cross does that perfectly.

What makes Double Cross unique?

A number of things – in fact, it's won multiple awards for both the vodka and the bottle design. Double Cross is produced in the 13th-century village of Stara Lubovna in northeast Slovakia. It's made with organic winter wheat and mountain spring water. Each batch is seven-times distilled before entering a proprietary set of filters – one of which is made with 5,000 carats of diamond dust – that are second to none in the vodka world.

The package has won numerous design awards and represents the cutting-edge in glass technology. It's truly unlike anything else on the market today.

But it really all comes back to the vodka itself. I've yet to meet someone who has tried it without becoming a fan of Double Cross. It's just so crisp and pure with a very special character.

When was the last time you were in Slovakia and what is your current connection to the country?

I was last there a few months ago during a production run for Double Cross. I've been there a dozen times now over the years and have grown to love the country and its people. We have a wonderful relationship with the owners of the distillery and have strong friendships with the people we've worked with on Double Cross over the years.

Our first visit to the country we know as Slovakia was a magical place and that we'd found a unique vodka product. We are deeply honored to have had the chance to create Double Cross and to have it represent the best of what Slovakia has to offer the rest of the world.

If you want to learn more about Double Cross Vodka you can contact Malcolm Lloyd by email or phone – mllayd@doublecrossvodka.com, 617.510.9275

Double Cross CEO Malcolm M. Lloyd, MD

LEVNÉ LETENKY

Rezervujte si letenku online

www.tatratravel.com

za zvýhodněné ceny

Prague Budapest Vienna

Bratislava Kosice Brno Ostrava

Austrian

DELTA

PRO PODROBNÉ INFORMACE KONTAKTUJTE NAŠE AGENTY

1.800.321.2999

www.tatratravel.com

reservations@tatratravel.com

TATRA TRAVEL

Jaké jsou šance TOP 09?

JIŘÍ PEHE

Podle různých průzkumů veřejného mínění má nová politická strana TOP 09, založená bývalým lidoveckým před sedou Miroslavem Kalouskem, slušné šance se etablovat na české politické scéně. V úspěch strany, v jejímž čele má stanout populární ministr zahraničí ve vládě Mirka Topolánka Karel Schwarzenberg, věří podle průzkumů až 44 procent lidí.

Průzkumy, které obecně zkoumají, kolik lidí věří v úspěch či neúspěch nějakého politického subjektu, jsou ovšem dosti problematické. Především z nich nevyplyvá, kolik voličů by takovou stranu bylo nakonec ochotno aktivně podpořit svým hlasem. Spíše se jen dozvídáme, že si podstatná část populace myslí, že takovou stranu podpoří dostatek lidí.

Problémem je také slovo „úspěch“. Jestliže více než 40 procent lidí věří v „úspěch“ nového subjektu, znamená to, že za úspěch považují vstup do Poslanecké sněmovny nebo vstup do vlády bez ohledu na to, kolik taková strana získá ve volbách procent hlasů? A kolik procent z oněch více než 40 procent lidí, kteří prý věří v úspěch nové strany, ve skutečnosti považuje za úspěch třeba výhru ve volbách?

I proto je třeba přijímat dosavadní průzkumy s jistou dávkou opatrnosti. Ukazují pouze to, že by se nová strana – na rozdíl od jiných nedávno vytvořených nových stran – mohla skutečně za určitých okolností stát novým hráčem na českém politickém kolbišti.

Jestli tomu tak skutečně bude, ovšem bude záviset na celé řadě zatím neznámých faktorů. V prv-

ních průzkumech totiž respondenti reagovali v podstatě jen na skutečnost, že stranu zakládá známý politik, a že v jejím čele stane jeden z nejpoužívanějších politiků země. Mnozí také reagovali na skutečnost, že strana se chce profilovat jako pravicově konzervativní uskupení, které by se mohlo stát koaličním partnerem Občanské demokratické strany.

Tyto velmi obecné představy o tom, čím nová strana vlastně bude, musí ovšem Kalousek a lidé okolo něj v příštích měsících naplnit nějakým obsahem. Teprve pak budeme znát odpověď například na otázku, kolik lidí skutečně bude ochotno novou stranu podpořit.

Jak už víme z nedávné politické historie, nové strany v České republice často začínají s velkými očekáváními, která se pak nenaplní. Částečně jistě i proto, že se naplnit nemohou. Mnoho voličů, znechucených stranickou politikou posledních let, totiž do nových stran vkládá nepřiměřené naděje. Když strana představí svůj program a kompletní vedení, jsou často zklamáni.

Důležitou roli také hraje známý paradox české politiky: veřejnost sice volá po nových tvářích, ale nakonec většina lidí důvěřuje lidem, které už zná. Jenže na malém politickém trhu, jako je ten český, má každá známá tvář za sebou už nějakou historii. Média tak mají snadnou práci, aby na politiky, kteří chtějí uspět tak, že si převléknou politické šaty, vytáhla jejich staré prohřešky. Kalousek bude v tomto směru vítaným terčem, neboť jeho politická minulost je hustě popsaným papírem s mnoha otázkami.

Jistou výhodou TOP 09 je skutečnost, že už v postavách politiků, kteří stanou v jejím čele, se v jednom bodě výrazně odlišuje

od ODS: bude nepochybně proevropská. Schwarzenberg je konzervativce, ale na rozdíl od mnoha konzervativně smýšlejících politiků v ODS nemá problémy s hlubší evropskou integrací.

Jelikož průzkumy veřejného mínění opakovaně ukazují, že voliči ODS jsou mnohem více proevropská než členové politické strany, je pravděpodobné, že mnozí budou zvažovat její podporu pro novou stranu, která je ve svých domácích prioritách podobná ODS, ale ve vztahu k EU se od ní bude nespíš výrazně lišit.

Jistým rizikem pro novou stranu je, že se stala magnetem především pro nespokojené lidovce. Pokud by její jádro měli tvořit především lidovci, kteří opustili lidovou stranu, hrozí nebezpečí, že nový subjekt neosloví voliče ODS, ale spíše jen nespokojené voliče lidovců. I proto bude hodně záležet na každém dalším kroku Kalouska a Schwarzenberga. Velká očekávání mohou snadno vyústit do velkého zklamání.

Parlamentní zpravodaj

Sněmovna ČR schválila antidiskriminační zákon

Sněmovna po více než roce přehlasovala veto prezidenta Václava Klause a schválila antidiskriminační zákon. Podpořilo jej 118 poslanců, proti bylo 16. Bez antidiskriminační legislativy by Česku hrozily vysoké pokuty od Evropské unie.

Zákon vymezuje právo na rovné zacházení a zakazuje diskriminaci například v přístupu k zaměstnání, podnikání, vzdělání či zdravotní péči. Bývalý ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil (ODS) obhajoval normu, na které jeho ministerstvo pracovalo dva roky. Současně znění dokumentu považuje za kompromisní.

Chod parlamentu řídí agent ŠtB

Hoci před rokem 1989 byl parlament len předloženou rukou komunistického režimu, ŠtB měla svojich lidí aj tam. Jeden z nich dodnes působí v administrativě Pavla Pašku. Ján Knapp ako právnik pôsobí v parlamente od roku 1974. ŠtB zaregistrovala Knappa v apríli 1976 v kategórii dôverník, o dva roky sa stal agentom s krycím menom Tomáš. ŠtB odovzdal 155 agentúrnych správ, 46 sa týkalo konkrétnych osôb, na základe jeho udaní boli štyria ľudia prepustení z práce.

Dnes je Knapp riaditeľom parlamentného úseku a štátnym radcom v administratívnej predsedu parlamentu Pavla Pašku (Smer). Vedenie Národnej rady SR je s ním spokojné a jeho minulosťou sa nemieni zaoberať. (smc)

ČESKÝ PRÁVNÍK

Jakékoliv právní problémy v amerických státních a federálních úřadech a soudech kdekoliv, včetně občanství, imigrace a legalizování. Advokátní pomoc v ČR a SR.

V. PECHOTA, Jr. Esq.

225 West 34th Street
18th Floor, Suite 1800
New York, NY 10122

(212) 268-4969

Rozumíme česky i slovensky

Z policajného zápisníka

Vrah a obeť sa zoznámili cez internet

Osemnásť rokov väzenia vymeral Okresný súd v Trenčíne 50-ročnému mužovi z Dubnice nad Váhom, ktorý podľa súdu vlnil v lete usmrtil priateľku Adrianu Luknárovú (37) z Partizánskeho. Dvojica sa zoznámila cez internet. Motívom vraždy bola údajne neochota Adriany k pohlavnému styku. To podľa znalcov mohlo Ján Z. vytočiť natoľko, že ju udrel do tváre a usmrtil hladkým káblom, pravdepodobne od počítačovej myši. Ján Z. tvrdí, že je nevinný, podľa obhajkyne dôkazy voči nemu nie sú dostatočné. Na mieste sa odvolali, prípad pôjde pred Krajský súd v Trenčíne. Za vraždu mohol Ján Z. dostať 15 až 20 rokov, pri určení výšky trestu mu prirátala jeho predošlá majetková trestná činnosť. (sita)

Tinedžerov obvinili zo sexuálneho zneužívania

V detskom domove neďaleko Lučenca chovanci sexuálne zneužívali malé dievčatá. Uvedla to televízia Joj, podľa ktorej polícia obvinila zo zneužívania dvoch tinedžerov. Do prípadu boli podľa televízie zapletené aj ďalšie deti, na obvinenie však mali príliš nízky vek.

Policajná hovorkyňa potvrdila, že vyšetrovatel' už obvinil zo zločinov sexuálneho zneužívania a vydierania dvoch mladíkov z Lučeneckého okresu. Prípad podľa televízie nahlásila polícia riaditeľka domova, ktorý sa nachádza v obci Šid. Obvinení chlapci majú údajne 16 a 17 rokov, obeť boli vraj zhruba o päť rokov mladšie. Trestná zodpovednosť sa na Slovensku začína od 14 rokov, v prípadoch sexuálneho zneužívania je však hranica posunutá na 15 rokov. (sita)

Pri havárii autobusu mali študenti šťastie

Kým vlni v Chorvátsku osudný 197. kilometer diaľnice slovenské životy bral, ten istý kilometer v Rakúsku mladé životy Slovákom daroval. „Chlapci a dievčatá zo Súkromnej strednej školy podnikania v Senici môžu hovoriť o obrovskom šťastí,“ potvrdil šéf rakuských záchranárov Erwin Benko.

Autobus českej spoločnosti Tredos so sídlom v Třebíči šiel po slovenských stredoškôlkov do takmer tisíc kilometrov vzdialeného talianskeho letoviska Riccione. Český vodič autobusu pri návrate už na území Rakúska zrejme zaspal a zišiel z diaľnice presne pri označení 197. kilometra. Na rovnakom čase – okolo šiestej nad ránom, havaroval pred časom autobus pri chorvátskom Gospići. Vtedy však po náraze vozidla do betonového nosníka nadjazdy zomrelo 14 ľudí. Tentoraz nikto, strážni anjeli nespali. Autobus minul železný stožiar myšného systému doslova o vlásoč a prevrátil sa na bok pár metrov pred ďalším, mostným betonovým stĺpom.

Celkovo sa viezlo v havarovanom autobuse 18 ľudí, z nich minimálne 13 muselo zostať v miestnej nemocnici na pozorovaní. Traja študenti skončili v nemocniciach v Grazi s ťažkými zraneniami a podrobili sa operáciám. (Pravda)

Opitého vodiča zastavila až streľba

Až streľbou na kolesá prinútila polícia zastaviť tinedžera, ktorý šoféroval osobné auto neďaleko Žiliny opitý a bez vodičského preukazu. Mladíka, ktorý vraj počas naháňacky takmer zrazil jedného z policajtov, obvinili z útoku na verejného činiteľa. Pokiaľ sa jeho vina preukáže pred súdom, môže vo väzení stráviť až osem rokov.

Hliadka chcela auto skontrolovať v noci na nedeľu, 18-ročný vodič však na opakované výzvy policajtov nereagoval. Policajti si privolali na pomoc ďalšiu hliadku a začali auto, v ktorom sa viezla ešte trojica 16-ročných mladých ľudí, prenasledovať. V obci Rudina sa snažili unikajúcemu tinedžerovi zatarasiť cestu služobným autom. Vodič však údajne svoje vozidlo namieril na jedného z policajtov, ktorý pred ním musel uskočiť. Mladíka nezastavil ani varovný výstrel zo služobnej brokovnice do vzduchu a snažil sa prenasledovateľom uniknúť po lesných a poľných cestách. Policajti potom vystrelili zo zbrane najmenej desať rán na pneumatiky. Zastavili ho asi 200 metrov od rybníka v Nesluši. Mladému mužovi, ktorý nevlastní vodičský preukaz, namerali pri dychovej skúške 1,1 promile alkoholu. Previnilca stihajú na slobode. (sita)

V Slovenskom raji sa zabila česká turistka

V Slovenskom raji sa zabila česká turistka. Osudným sa jej stal pád z brata, keď si chcela urobiť fotografiu. Staršia žena (54) podľa horskej služby spadla približne 30-metrovej výšky z plošiny Tomášovského výhľadu. Zraneniam podľahla na mieste.

Slovenské hory si už tento rok vyžiadali život jedného návštevníka z Česka. Vo februári našli v Nízkych Tatrách v snehu mŕtveho českého turistu, ktorý sa zrejme stránil na hrebeni pohoria. (žth)

Začal sa proces v prípade najväčšej bankovej krádeže

Krajský súd v Nitre po deviatich rokoch otvoril proces v prípade asi najväčšej bankovej krádeže na Slovensku. Šestica mužov podľa obžaloby ukradla v roku 1996 v jednej z bánk v Nitre viac ako 173 miliónov korún (podľa konverzného kurzu 5,7 milióna eur). Vyšetrovanie polícia ukončila ešte v roku 2000, no krajský súd vrátil spis na doplnenie dôkazov. Po stažnosti prokuratúry súd toto rozhodnutie v roku 2002 zrušil.

Prokuratúra v minulosti žiadala súd aj o vysvetlenie, prečo dlhší čas nestanovil termín pojednávania. Naposledy sa senát pokúsil o otvorenie procesu v januári a v máji tohto roku. V oboch prípadoch sa na poslednú chvíľu niektorý z obžalovaných ospravedlnil. Tentokrát sa na pojednávanie dostavili štyria obžalovaní a dvaja súhlasili, aby sa proces konal v ich neprítomnosti.

Peniaze sa z nitrianskej pobočky Všeobecnej úverovej banky stratili v noci cez víkend začiatkom januára roku 1996. Trezor nebol poškodený. Zlodziej, pomáhal jeden z členov strážnej služby. Obžalovaní muži sa však polícia nepriznala a peniaze sa nikdy nenašli. (žth)

Ze soudní sně

Ze hajlování 18 měsíců

Teplický okresní soud poslal na 18 měsíců a šest měsíců do vězení Jana Dufku a Petra Nikoluku z Duchcova na Teplicku. Oba se před několika lety nechali natočit na video, jak svlečení do půl těla hajlují na narozeninové oslavě v jedné z duchcovských barů. Na oslavě byla vyvěšena i vlajka s hákovým křížem. Dufka soud navíc uznal vinným z toho, že si opatřil a prodal funkční samopal a neoprávněně několik měsíců pobíral sociální dávky. Dufek má na tele tetování s portrétem Adolfa Hitlera a říšskou orlicí s hákovým křížem a dubový nářadestní. Oba muži se u soudu hájili tím, že byli opití a hajlováním nechtěli nijak propagovat nacismus.

Útok na ambasádu

Pákistánské úřady zmařily sérii bombových útoků na diplomatická zastoupení šesti států, mezi nimiž bylo i Česko. O minulém víkendu byl zadržen muž se dvěma tunami výbušnin. Zadržený údajně řekl, že si velvyslanectví vyhlédl kvůli postoji jednotlivých zemí k Afghánistánu. Pákistánská policie oznámila, že zatkla 25 údajných teroristů, kteří chystali útoky ve velkých městech. Mezi terčí teroristů byly údajně i ambasády Maďarska, Švédska, Norska, Itálie a České republiky.

Pitr byl v Čechách

Uprchlý podnikatel Tomáš Pitr navštívil na počátku tohoto měsíce

Prahu. Informoval o tom server Aktuálně.cz, podle kterého přijel do Česka kvůli obchodu a zastavil se i v bance, kde vybral vysokou sumu peněz. Pitr byl spolu s dalšími muži odsouzen za daňové delikty k pětiletému trestu, do vězení však nenastoupil. Již více než rok a půl se před českou justicí skrývá zřejmě ve Švýcarsku. Aktuálně.cz také nedávno uvedlo, že Pitr v Česku stále obchoduje. Za posledních několik měsíců prý v ČR vznikly minimálně dvě finny, které jsou na něj úzce napojeny. Podle odborníků nohou tyto finny maskovat prani špinavých peněz.

Kontroverzní podnikatel utekl do zahraničí v červnu 2007 v době, kdy měl nastoupit do pankrácké věznice. Je na něho vydán evropský a mezinárodní zatykač.

Ilegální dovoz benzínu

Protikorupční policie obvinila osm lidí, kteří údajně dováželi do České republiky pohonné hmoty a neodváděli z nich daně. Mezi obviněnými jsou převážně manažeři firem a jeden prodejce. Podle kriminalistů pravděpodobně připravili stát o více než miliardu korun. V případě odsouzení jim hrozí až 12 let vězení. Šest mužů a dvě ženy dovezli převážně z Rakouska a Německa několik set cisteren s palivem. Každá z nich obsahovala zhruba 30.000 litrů pohonných látek. Státu však podle obvinění neodváděli DPH.

Cesty Českem

Betlémská kaple

Betlémská kaple v Praze patří k nejvýznamnějším památkám. Jak víme z historie, kázal tu i Mistr Jan Hus. Mimo jiné se dozvíte, proč ztratil přízeň mocných a jak ve skutečnosti vypadal.

Betlémská kaple byla postavena na konci 14. století díky okruhu posluchačů Jana Milice z Kroměříže. Okolí kaple nemělo ve středověku příliš dobrou pověst. Nedaleko byla Liliová ulice, která byla ve staročestětině označována jako zlopestná. Bylo tady totiž stanoviště prostitutek.

Betlémská kaple jako místo duchovní obnovy vyrostla na parcele, která patřila kramář Janu Křížovi, v dnešní době bychom o něm mluvili jako o velkoobchodníkovi. Kaple byla snad největším prostorem v celé tehdejší Praze. Při kázání se stálo a vešlo se sem na 3000 lidí, přičemž Praha měla odhadem 30 až 50 tisíc obyvatel. Proč se kapli říká Betlémská, na to se zeptáme našeho průvodce Stanislava Marchala.

„Název Betlémská kaple se nevztahuje k městu Betlému, ale k tzv. nevináčkům betlémským. Zasněžení kaple souvisí s nevinnými dítky, které nechal král Herodes povraždit. Do konce kramář Kříž byl vlastním domnělým ostatku jednoho z těch betlémských nevinátek a ten byl do základů zdejší kaple umístěn.“

S Betlémskou kaplí je neodmyslitelně spojen Mistr Jan Hus. V době stavby mu však bylo teprve 20 či 22 let a prvním kazatelem tu byl Jan Protiva z Nové Vsi, který se později stal jedním z hlavních Husových odpůrců. Dokonce proti němu svědčil na známém kostnickém koncilu.

Jan Hus do Betlémské kaple přišel roku 1402, bylo mu přes třicet a byl populární a oblíbený kazatel. Mezi jeho příznivce patřili tak vlivní muži jako byli pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazmburka či král Václav IV. Arcibiskup si Hus zneptělil na koncilu v Pise, který řešil vládu dvou papežů.

„Jan Hus ve svém díle *De ecclesia* říká, že hlavou církve není papež, ale sám Ježíš Kristus. Na jedné straně by tak vyřešil papežské schizma, ale samozřejmě se to nelíbilo církevním hodnostářům. Výsledkem bylo, že se arcibiskup stal jedním z jeho doslova fanatických odpůrců a vyvrcholilo to tím, že nechal v pražských ulicích veřejně spálit Viklefovy spisy. Studenti Karlovy univerzity proti pálení spisů posměšně zpívali v pražských ulicích: Zbyněk Abeceda nechal spálit spisy Johna Viklefa, nevěda co v nich. Tyto věty narážely na to, že arcibiskup byl negramotný.“

Arcibiskup se domníval, že stu-

denty k tomu naváděl Hus a ten byl nucen opustit Prahu. Zůstal mu však další příznivec Václav IV. Vše se změnilo roku 1412. A jak to tak bývá, stálo za tím peníze. Tehdy byli popraveni tři tvari, kteří vystupovali proti odpustkům.

„Český král měl z toho dost podstatný podíl ze zisku. Takže Václav IV. dal osobně ty tři tvari popravit a Hus, který proti tomu vystupoval, sklidil značnou nevoli panovníka a ztratil posledního vlivného příznivce.“

Další historie je dobře známá. Hus odchází na hrad Krakovec a odsud do Kostnice, kde byl upálen. Jeho nástupcem v Betlémské kapli se stal další reformní kazatel Jakoubek ze Stříbra. Ten jako první v Praze zavedl přijímání pod obojí a je v kapli i pohřben.

Betlémská kaple

Později byla jedna ze stěn zbořena a začátkem 19. století tu byl postaven činžovní dům, dalo by se říct, že byl do kaple vestavěn. Myšlenka obnovy Betlémské kaple se objevila po vzniku republiky, ale majitel domu s tím nesouhlasil. Později byl dům vyvlastněn a architekt Jaroslav Fragner se pustil do rekonstrukce. Kaple měla vypadat jako v období kázání Mistra Jana Husa. Později zde proběhly opravy pod vedením ČVUT a kaple byla roku 1992 otevřena. Pod dlažbou je umístěno ústřední topení a konají se tu promce, koncerty i mše. Zajímavostí kaple je, že tu není žádný hlavní vchod. Všechny tři vchody byly rovnocenné. Navíc je v kapli i studna, která tu byla už při jejím založení.

„Dokonce při založení Betlémské kaple vzniklo jakési věčné břemeno, že ta studna musela být zachována a nadále sem chodili pro vodu sta-

roměstští občané. To byl také důvod, proč jeden ze vstupů do Betlémské kaple byl blízko studny, aby nedocházelo k rušení bohoslužeb. Říká se, že tu byla jedna z nejvalitnějších zdrojů pitné vody v celé Praze.“

Jak dodal Stanislav Marchal, vedle kaple stojí dům kazatelů, který nebyl nikdy ani pobožen. Patřil také Janu Křížovi, který tu měl skladovnu. Je tu i místnost, kde žil Jan Hus.

„Kdyby se stal ten zázrak a s Husem se tu mohli setkat, tak by mu nikdo z nás nevěnoval zvláštní pozornost, protože bychom ho nepoznali. Když vidíte filmy se Zdeňkem Štěpánkem nebo známým Brožikův obraz Mistr Jan Hus před koncilom kostnickým, tak Husa vidíte vysokého, štíhlého, tmavovlasého, vousatého. Ve skutečnosti to byl malý, tlustý, plesatý člověk, bezvousý. Protože ta skutečná podoba by byla v rozporu s představou Husa hrdiny, tak už byl od středověku zobrazován úplně jinak a to potom vyvrcholilo v 19. a 20. století.“ RADIO PRAHA

Stovky lidí si připomněly tragédii v Ležákách

Stovky lidí si připomněly na místě bývalé osady Ležáky na Chrudimsku 67. výročí jejího vypálení nacisty. Na místě, kde stojí na půdorysech domů žulové náhrobky s vytesaným křížem, uctili přichodí památku 52 nacisty vyvražděných obyvatel.

Ceremoniálu se zúčastnily také sestry Štulíkové, které jediné masakr v Ležákách přežily. V době, kdy byly odvečeny a poslány do Německa na převýchovu, jim byl jeden a dva a půl roku.

S hlavním projevem vystoupil předseda sněmovny Miloš Vléček (ČSSD), který upozornil na to, že různé extremistické organizace nyní oživují nacistickou ideologii. Příklad Ležáků by měl podle něj ukázat, že pro růst extremismu a xenofobie není v české společnosti místo a nebude se nadále trpět.

Malou obec Ležáky nacisté vypálili 24. června 1942 v rámci odvety za atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha, skoro dva týdny po vyhlazení středověkých Lidic.

V Nitře sa podarila unikátna operácia

V nitrianskej nemocnici urobili unikátnu operáciu. Pacientovi, 45-ročnému Ľubošovi Lukáčovi z Partizánskeho, vybrali celý stavce aj s príslušnými platničkami a nahradili ho špeciálnou titánovou klieťkou. Na Slovensku bola podľa lekárov použitá po prvý raz. Pacientovi ju voperovali cez hrudník. Je taká stabilná, že pacient sa už niekoľko dní po operácii postaví na nohy a nemusí nosiť spevňovací pás. Tento spôsob operácie mal v nitrianskej nemocnici premiéru.

Ponúkame profesionálne služby na vybavenie

starobného dôchodku

zo Slovenskej republiky pre ľudí starších ako 60 rokov, ktorí študovali a pracovali na Slovensku.

Kontakt:

z.belanska@gmx.at
tel. 011-43-21-65-64-759

Ze zápisníku

✓ STOLETÝCH LIDÍ PŘIBÝVÁ

Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) v červnu evidovala celkem 312 lidí, kteří letos oslavili sté narozeniny. Ještě starších seniorů v Česku žilo dalších 344: stoletých a starších obyvatel ČR tak bylo celkem 656. V důsledku změny životního stylu, zdravější výživy i moderní medicíny se v Česku stejně jako v dalších průmyslově vyspělých zemích život lidí prodlužuje a stoletých a starších lidí přibývá. Loni v říjnu v ČR žilo 199 stoletých lidí, věk vyjádřený trojčífernou číslicí mělo 467 lidí. Podle projekce Českého statistického úřadu (ČSÚ) zveřejněné v květnu v Česku do roku 2065 výrazně vzroste počet lidí nad 65 let.

✓ OD SPORÁKU K AUTOMATICKÉ LÍNCÉ

Pochutnat si na francouzských delikatesách a víně, poslechnout si šansony a nakoupit tradiční výrobky ze země galského kohouta mohli návštěvníci festivalu Aperitív po francouzsku – Apéritif a la française. Atmosféru Francie mohli návštěvníci na Ovocném trhu v Praze vychutnávat již potřetí. Pabnat vystavovatelů nabízelo na tradičním francouzském trhu v centru Prahy nápoje, sýry, paštiky z různých francouzských regionů, olivové oleje, džemy, hořčice nebo ústřice. Zájemci se mohli osvěžit a posedět v typickém francouzském bufetu s jednoduchou, ale chutnou francouzskou kuchyní. K ochutnání byly sladké a slané koláčky, saláty a další typické produkty. Provozovní tržště nabízelo originální koláče „quiche“, bagety, croissants nebo čokoládu. Připraveny byly ale i vyhlášené delikatesy, jako „foie gras“, tedy kachní a husí játra, kuřecí klobásky nebo sendviče a bagety. Ochutnávat se mohlo také ve stáncích, které vystavené dobroty prodávaly. Cílem festivalu bylo podle pořadatelů propagace francouzské kultury a gastronomie. Každý rok se pořádá ve 21 městech.

✓ SEIFERT V LONDÝNSKÉM METRU

Milióny pasažérů si budou moci zpříjemnit cestu londýnským metrem básni českého básníka Jaroslava Seiferta. Jeho básně A sborem se během letních měsíců objeví ve vagónech metra v rámci oblíbeného projektu Poems on the Underground (Básně v metru). Básně z dobí londýnskou podzemní dráhu od roku 1986, kdy celý projekt zahájila americká spisovatelka Judith Chernaiková. Od té doby se básně v metru mění třikrát do roka a zůstávají vyvěšeny nejméně deset týdnů. Chernaiková nyní vybírá básně do metra spolu s básníky Cicely Herbertovou a Gerardem Bensonem. Na letošní léto se rozhodli zařadit i básně českého nositele Nobelovy ceny A sborem ze sbírky Morový sloup. Jaroslav Seifert tak symbolicky uzavírá program kulturních akcí k českému předsednictví Evropské unie, řekl šéf Českého centra v Londýně Ladislav Pšimpfl.

✓ Z HISTORIE SLABIKÁŘŮ

Proměny českých slabikářů v posledních pěti stoletích dokumentuje nová výstava v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě na Brněnsku. Nejzajímavějším exponátem je vůbec první český slabikář, který vyšel v roce 1547 v Prostějově. Slabikáře prošly od 16. století velkým vývojem po vizuální i obsahové stránce. K dalším zajímavostem patří originál slabikáře z doby tereziánských reforem. Učebnice prvního čtení byly středem zájmu řady významných didaktiků a pedagogů včetně Jana Blahoslava a Jana Amose Komenského.

✓ DĚTI V ČESKU JSOU CHYTŘEJŠÍ

V České republice roste počet mimořádně nadaných dětí. Podle odborného výzkumu tvoří až desetinu dětské populace. Dříve to bylo okolo tří procent. Vysoký inteligentní kvocient (IQ) se častěji projevuje u chlapců než u děvčat; v mimořádně nadaných třídách je až 70 procent hochů. Novináři to říká Zdeňka Jančíková, ředitelka malenovicke základní školy, která se jako jediná ve Zlínském kraji výuce mimořádně nadaných žáků věnuje. „Za rostoucí počet mimořádně nadaných dětí může zřejmě větší péče o ně než před lety i jejich lepší identifikace,“ uvedla Jančíková. Nadané děti se od ostatních školáků liší zejména tím, že mají výrazně větší chuť poznávat, dozvídat se nové věci, potřebu po něčem bátat a zadaný úkol vypracovat. Většina z nich je obdařena výraznou kreativitou, matematickými schopnostmi a vyspělým logickým myšlením.

✓ ÚSPĚCH ČESKÝCH VĚDCŮ

Snímek sluneční koróny, který vytvořili vědci z Vysokého učení technického v Brně, se dostal na titulní stránku prestižního vědeckého časopisu *Nature*. Podle mluvčí školy Jitky Vanyskové snímek zatím nejdokonaleji zobrazuje sluneční korónu ve viditelné části spektra. Vědci ho pořídili při loňském zatmění Slunce v Mongolsku, jeho unikátnost však spočívá ne v kvalitě záběru, ale ve zpracování, řekl jeden z autorů, matematik Miloš Druckmüller. Výsledný snímek vědci vytvořili složením 23 obrázků a jejich úpravou s použitím dalších více než 200 fotografií. Obraz zpracovali pomocí složitých matematických výpočtů. „Tyto algoritmy zatím skutečně nemá nikdo jiný k dispozici,“ řekl Druckmüller. Z fotografie tak autoři odstranili velký jas u slunečního povrchu a naopak zdůraznili velmi jemnou strukturu koronárních útvarů vzdálenějších od Slunce.

✓ ČÁPŮM SE LETOS NEDAŘÍ

Z jihu Čech letos nejspíš odletí méně čápů bílých než v minulých letech. Část mláďat zahubilo chladné a deštivé počasí posledních dní. Mrtvá mláďata ornitologové našli ve hnízdech například v Hlavě nad Lužnicí a v Dolním Bukovsku. Sdílel to Stanislav Chvapil ze stanice ekologické výchovy Ciconia z Roudnice nad Labem, který čápy na jih kroužkuje přes 40 let. Problém je nejen v Česku, ale i třeba na jižním Slovensku. Tam ornitologové okroužkovali letos o čtvrtinu méně mláďat.

Americké listy jsou v New Yorku k dostání v:

Restaurant Zlatá Praha, 28-48 31 Street, Astoria • Bohemian Hall and Park, 29-19 24 Ave, Astoria • Slovak-Czech Varieties, 10-59 Jackson Ave. L. I. C. a v Chicagu v české restauraci Vlasta, 74-16 West Belmont Ave.

Vaříme pro Vás

KUŘE DIVOKÉHO BASKA

1 kuře, sůl, pepř, 4 lžíce oleje, 1 menší cibule, 5 rajčat, 2 zelené papriky, 5 žampionů, 2 stroužky česneku, po špetce tymiánu, majoránky a oregana, nasekaná petrželka, 3 lžíce sterilovaných cibulek.

Očištěné kuře rozdělíme na osm porcí. Maso osolíme a opepříme a na oleji po všech stranách opečeme společně s nadrobno nakrájenou cibulí. Rajčata spaříme, sloupneme a pokrájíme, papriky a žampiony nakrájíme na plátky. Zeleninu přidáme do pánve k masu. Vmícháme česnek nakrájený na tenké plátky a všechno koření. Podlijeme trochou vody a dusíme pod poklicí. Můžeme přidat i trochu bílého vína. Když je vše měkké a tekutina vydušená, vmícháme nasekanou petrželku a sterilované cibulky a ještě necháme prokřápat. Podáváme s chle-

beni a se sklenicí červeného vína.

Malý oznamovateľ

➤ Experienced seamstress who can make a pattern and follow it precisely. Long-term, ongoing project. Call Kaja 917-655-0545. Zn: 4126/12/09.

➤ Apartment for rent in College Point, Queens. 2 Bedrooms on a 2nd floor of a private home. Rent \$1500, utility included. Call 917 535-5200. Zn: 4106/5-12/09.

➤ Prodám za výbornou cenu prosperující autodilnu na německá vozidla, 19 let v provozu v San Diegu, California. Zdravotní důvody. odchod do penze. E-mail: Sotka1@msn.com, nebo volejte: (760) 630-0420 day, (760) 731-7454. Zn: 4062/12/09.

➤ Kind, warm hearted and gentle Czech speaking person needed to care for elderly Czech lady - flexible times. Please reply to: Milan A. SeGall, DDS, 11 Fifth Ave., NY 10003, Tel: 212-979-0020, e-mail: MilanSeGallDDS@msn.com. Zn: 4095/2-12/09.

➤ Jakékoliv informace o životě zemřelého inženýra Vladimíra Adámka, narozeného v Olomouci a od roku 1965

žijícího v USA jako důlní inženýr v Institute of Mines v Pittsburghu, hledá jeho dcera z Prahy. Zn: 4110/12/09.

➤ Family Adult Home/Nursing Home for Czechs and Slovaks in Seattle-Kenmore, WA. Tiché lesní, parkové prostředí nad Lake Washington. Decentní péče, zdravá strava, piano, sauna, masáže, wireless internet, cable TV. Companion available. Czech and Slovak speaking. Grand opening September 2009. Contact (206) 227-1506. e-mail: xjob@aol.com Zn: 4116/9-12/09.

➤ Jiřina Fuchsová: KRYL. Vychází k 15. výročí jeho smrti 3. 3. 1994 a k 20. výročí Sametové revoluce 17. 11. 1989. 100 výtisků, řada fotografií, 140 stran. Cena: \$50, nebo Kč 1000 na adrese J. Fuchso, P. O. Box 66453, Los Angeles, CA 90066. Zn: 4123/11-12/09.

➤ Vdova 66 — mám ráda turistiku, ale ne sama, hledám kamaráda nebo kamarádku. Ve dvou je to lepší. Orange County, South California. Zn: 4124/12/09.

Inzeráty v MALEM OZNAMOVATELI stojí \$10 za prvních 20 slov, \$15 za dvojitý otisk. Každé další slovo stojí \$1. Chcete-li celý inzerát vytištěný lučně, připočítejte 50% celkové částky.

Odpovídáte-li na inzerát, zašlete Vaši odpověď do oznamované obálky označené jménem inzerátu a jeho značkou (vytištěnou lučně) a pošlete v další obálce do naší redakce. Například v prvním inzerátu v tomto čísle by to bylo: Prodám známou — Zn: 4069/12/09. O další informace volejte redakci (516) 674-9438.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Bratislava

TLAČOVÁ SPRÁVA

PUTOVANIE ZA POZNANÍM 2009

BRATISLAVA — V termíne 2. júla — 11. júla 2009 sa uskutoční jubilejný 20. ročník medzinárodného putovného poznávacieho tábora Putovanie za poznáním 2009 pre slovenských stredoškôľakov zo zahraničia. Jeho plným gestom je Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSZ). Zúčastní sa na ňom 40 študenti a pedagógovia z Francúzska, Libanonu, Maďarska, Rakúska, Rumunska, Srbska, Ukrajiny a USA.

Zámerom ÚSZ je poskytnúť možnosť pobytu na Slovensku do najširšieho okruhu študentov z krajín, kde sú aktívne slovenské komunity. Krajania sa zoznámia s Košicami, Spišským Podhradím, Spišským hradom, Žehrou, Markušovcami, Spišskou Novou Vsou, Levočou, Kežmarkom, Vysokými Tatrami — Štrbským plesom, Popradským plesom, Bratislavou a Devínom.

Hlavným cieľom podujatia je poznávanie kultúry krajiny svojich predkov: knižnej tvorby, pamätných miest slovenskej histórie, galérií, múzeí a prírodných zaujímavostí Slovenska. ako aj výmena vzájomných skúseností účastníkov tábora.

ÚSZ zastrešuje starostlivosť Slovenskej republiky o Slovákov žijúcich v zahraničí a koordinuje štátnu podporu krajanov, najmä v oblastiach vzdelávania, vedy a výskumu, kultúry, informácií a médií.

Ďalšie informácie poskytne Mgr. Iveta Baloghová, tel.: 02 / 57 20 05 12, e-mail: iveta.baloghova@usz.gov.sk

Fond pro sociálně potřebné oběti holokaustu

Sociálně potřebným obětem holokaustu by měl pomáhat nový fond. K jeho vytvoření v úvodu plenárního zasedání mezinárodní konference k osudu majetku obětí holokaustu v Praze vyzval šéf americké delegace Stuart Eizenstat, bývalý velvyslanec USA při EU. Fond by měl podle něj získat finanční prostředky mimo jiné z využívání bývalého židovského majetku, jehož původní vlastníci i případné dědici zahynuli během druhé světové války. Podle Eizenstata je nepřijatelné, aby oběti holokaustu trpěly sociální nouzi. „Je to problém, který vyžaduje celosvětové řešení.“ prohlásil.

Podobně jako při zahájení pětidenní konference vyzval k dořešení

restituci nacisty uloupeného židovského majetku. Týká se to například uměleckých děl, která jsou ve vlastnictví muzeí a galerií v řadě zemí včetně Německa.

Pomoci převést dosavadní nezávazné přísliby v realitu má podle bývalého velvyslance chystaná Terezínská deklarace, kterou mají účastníci konference přijmout v jejím závěru. Počítá se vznikem Evropského institutu odkazu šoa v Terezíně na Litoměřicku, kde nacisté za druhé světové války zřídili koncentrační tábor pro Židy. Institut by měl pomoci s odhalováním zabaveného majetku a jeho vrácením původním židovským majitelům nebo jejich dědicům.

Czech School in Astoria, Queens is looking for

Czech teachers.

We offer after-school Czech language program to children 5-14 years of age. Successful candidates will speak Czech fluently, have experience teaching children, possess strong collaborative skills and commitment to cultural education. College degree and U.S. work permit are required. Czech or U.S. teaching certification is preferred but not necessary.

Start September 2009. Please send letter of interest and resume to Mrs. Blanka Sylvester, Director of the Czech and Slovak School at blankaks@aol.com

SVU New York

Společnost pro vědu a umění. New Yorkská pobočka (SVU NY), se s prosbou obrací na krajany o pomoc při organizování hřnových oslav 50 let trvání SVU NY. Sháníme zejména fotografie a filmové dokumenty jakékoliv kvality z období let 1959-2009.

Kontaktní údaje: Dr. Jaroslav E. Sýkora, 1058 Carroll St., Brooklyn, 11225 NY. Tel: 1-850-5243465. E-mail: svu.newyork@hotmail.com

Proud parents Dr. & Mrs. Jozef Hudec and brother Ramon Hudec would like to announce the graduation of their son and brother MANOEL HUDEC from Harvard University in Boston with Master in Fine Arts degree in theater. Manoel Hudec is an actor based in Los Angeles and he is also member of MENSA like his father Jozef Hudec, M.D., M.P.H. His brother is an attorney in Miami and his grandfather MUDr. Imrich Hudec, CSc. is an author of 1st Czechoslovak textbook of Trauma Surgery.

opravněný distributor českých filmů a TV seriálů nabízí celou řadu nových filmů a programů:

KRASNÝ ČAS

Dějový atraktivní film ze současnosti navazující volně na titul Můj otec a ostatní muži. Renata je opět v Československu, navazuje styk se svým otcem, který se mezitím nešťastně oženil. Prožije velkou lásku se slečnicem, který restituoval zámek, avšak následuje trpký rozchod, protože jeho matka se dozví o minulosti Renatino otce. Její přítelkyně ji zradí a ztratí práci novinářky. Po smrti otce se vrací zpět do Francie.

Vyžadejte si bližší informace Podporujte legální obchod!

VIDEO EL CANADA, LTD
583 William St. London, ONT., Canada N6B 3E8
Tel: (519) 134-9939, fax: (519) 434-5162
E-mail: video.el@videocanada.com
www.videocanada.com

CZECH CENTER

ČESKÉ CENTRUM

České centrum New York zve na
FILM

Němé filmy s hudebním doprovodem – Takový je život

14. července, 18:30 hodin, České centrum New York

Promítání němému filmu Takový je život, 1930, režie Carl Junghans. Hrají: Věra Baranovskaya, Theodor Pištěk, Wolfgang Zillyer, Jindřich Plachta, Eman Fiala a další. Hudební doprovod – Laco Deczi.

KONCERT

Rolníčka Praha

17. července, 19 hodin, 7 pm, České centrum New York

Koncert známého dětského pěveckého sboru Rolníčka Praha, založeného v roce 1978 Karlem Virglerem. Koncert je součástí koncertního turné v U.S.A. a Kanadě.

FILMY

Letní promítání na terase Bohemian National Hall

Promítání českých filmů na střeše České národní budovy.

Každý čtvrtek od května do 1. října. Promítání začíná po setmění. V případě nepříznivého počasí je promítání v 20:30 hodin v kině v prvním patře.

Filmy:

2. července – Příběhy obyčejného šílenství	20. srpna – A bude hůř
9. července – Světáci	27. srpna – Návrat idiota
16. července – Akumulátor	3. září – Ene bene
23. července – Amenka	10. září – Hezké chvíle bez záruky
6. srpna – Nuda v Brně	17. září – Knoflíkáři
13. srpna – Mazaný Filip	24. září – Skřitek

1. října – Indiánské leto

Filmy jsou v českém znění s anglickými titulky. V případě špatného počasí je promítání zrušeno.

VÝSTAVY

Jaroslav Ježek: Život je jen náhoda

16. června – 30. srpna, České centrum New York

Výstavní projekt Národního muzea – České muzea hudby o Jaroslavu Ježkově (1906-1942), proslulém českém skladateli hudební avantgardy ve 20. století.

České centrum je otevřeno:

Galerie: Pondělí-Pátek 10:00-17:00, čtvrtek 10:00-19:00
Office: Úterý-Pátek 10:00-17:00, čtvrtek 10:00-19:00

Join our Czech Center Club!!

České centrum nabízí svým příznivcům možnost stát se členy Klubu Českého centra.

Pro členy nabízíme mnoho zajímavých nabídek, výhod a slev. Každý člen obdrží tričko (doh-bree dehn), slevy na akce pořádané Českým centrem a další výhody.

Více informací o klubu na www.czechcenter.com

Pro více informací kontaktujte:

České centrum New York, 321 East 73rd Street, New York, NY 10028
Kontakt: tel. 646 422-3399 • info@czechcenter.com • www.czechcenter.com

Embassy of the Slovak Republic, Washington, DC

Nová stránka slovenského veľvyslanectva vo Washingtone

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky vo Washingtone oznamuje, že nová a jediná oficiálna webová stránka veľvyslanectva je umiestnená na webovej adrese www.mzv.sk/washington

Predchádzajúca webová stránka www.slovakembassy-us.org ani žiadna iná stránka nie je v správe Veľvyslanectva SR vo Washingtone a veľvyslanectvo nemá kontrolu nad jej obsahom ani nenesie zodpovednosť za na nej zverejnené informácie.

New website of the Slovak Embassy in Washington

Embassy of the Slovak Republic in Washington announces that new and only official website of the Embassy is at www.mzv.sk/washington. Previous website www.slovakembassy-us.org or any other is not administered by the Embassy anymore and thus Embassy does not control nor carries responsibility for its content.

ZAÚJALO NÁS, ZAÚJME I VÁS

Václav Havel v exkluzivním rozhovoru pro agenturu Bloomberg. Čeští politici neví dále než k příštím veřejnému mínění a kriminálnici a veksláci se stali novou ekonomickou elitou
<http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601087&sid=a21bqWkuA2U8>

Předplatte si Americké listy

Bezohlednost a posedlost mocí

KRUŠAS NA TRŮNĚ

První ruský car Ivan Hrozný byl vzdělaný panovník, ale zároveň despotický tyran posedlý mocí.

Dne 19. listopadu 1582 se carským palácem rozléhal hlasitý křik. Car v prudké hádce surově udeřil svou snachu Jelenu žezlem. Jeho syn, carevič Ivan Ivanovič, se vrhl mezi ně a pokoušel se těhotnou manželku před otcovými ranami ochránit. Cara Ivana Hrozného dohnalo k zúflosti, že se mu jeho jediný syn odvážil postavit na odpor a zaplést se do sporu. Bez zaváhání ztloukl syna tak surově, že mu způsobil smrtelná zranění – o několik dní později Ivan Ivanovič zemřel. Následníkovi trůnu bylo tehdy pouhých sedmadvacet let. Jelena následkem surového útoku předčasně porodila. Cara Ivana Hrozného sice trápily strašné výčitky svědomí, ale svoje skutky už nemohl vzít zpátky.

Vzestup Ruska

Ivan IV. Vasiljevič, jehož ruský národ později obdařil výmluvným přídomek Hrozný, panoval nad nesmírným územím. Při jeho nástupu na ruský trůn činila rozloha jeho země 2,8 milionu čtverečních kilometrů – víc než tehdejší Anglie, Francie a Španělsko dohromady. V této obrovské říši žili kromě Rusů Ukrajinci, Karellové, Komiové a mnoho a mnoho dalších národů.

Počáteční slibný vývoj ruské státnosti v podobě Kyjevské Rusi utrpěl ve 13. století těžkou ránu tatarským vpádem, po němž následovalo přibližně dvoustoleté období cizí nadvlády. Za vlády Ivana IV. vše naopak nasvědčovalo tomu, že Rusko a ruská kultura dospěly k novému rozkvětu. Z jeho iniciativy vyrostl před moskevským Kremlem

Mocenský boj o následnictví

Ivan IV. spatřil světlo světa 25. srpna 1530 v Kolomenském u Moskvy, což bylo levní sídlo moskevských velkoknížat. Jeho otec Vasilij III. Ivanovič se po dvaceti letech manželského soužití, z něhož nevzešly žádné děti, podruhé oženil. Vybral si ženu polsko-litevského původu, v Rusku ovšem platila za cizinku. Proto se proti uzavření svazku zvedl odpor, a když se po čtyřech letech konečně narodil vytožený následník, mnozí se zapřísahali, že jej nikdy neuznají za pravoplatného dědice ruského trůnu.

Tři roky po Ivanově narození Vasilij III. zemřel a zanechal trůn nezletilému synovi. Ihned se rozhořel nelibostný zápas o moc. Vdova po velkoknížeti a Ivanova matka Jelena Glinská, chytrá a sebevědomá žena, měla dost síly na to, aby strhla vládu na sebe. Neočekávaně však zemřela už 3. dubna 1538 – nedožila se ani třiceti let. Hned začaly kolovat zvěsti, že byla otrávena. Osmiletý Ivan a jeho mladší hluchoněmý bratr zůstali docela sami. Odňali jim dokonce i vychovatelku.

Zájem bojarů, vyšší ruské šlechty, o děského následníka trůnu zcela pominul. Zaúmco ještě před nedávnem se přímo předháněl s projevy až patolizalské úcty, nyní ponechal Ivana a jeho bratra úplně bez pomoci. Na příkoří, která Ivan za svého mládí vytrpěl, nedokázal nikdy zapomenout. Sirotkům se nedostávalo řádného zaopatření, bylo jim odpiřeno oblečení, jídlo. Bez-mocný Ivan býval svědkem velmi

nezávislosti učinil Ivan o dva roky později. Dne 16. ledna 1547 se dal v moskevské katedrále Zesnutí Bohorodičky korunovat na prvního cara z milosti boží a velkoknížete veškeré Rusi. Titulem „car“, který odpovídá řeckému *kaisar* a latinskému *caesar*, a který si poprvé nárokoval a sporadicky také užíval už jeho děd Ivan III., jasně a srozumitelně formuloval své ambice: Moskva se měla stát třetím Římem a Ivan nástupcem byzantského císaře. Tomuto kroku jako údajnému projevu boží vůle požehnal moskevský metropolita, tehdejší nejvyšší představitel ruské pravoslavné církve.

Měsíc po své korunovaci se car oženil s mladou Anastasií z rodu Romanovců. Povala mu celkem šest dětí, ale pouze jediný syn, Fjodor Ivanovič, přežil své rodiče a nastoupil po Ivanovi na carský trůn. Jejich manželství se považovalo za vyslovené šťastné. Přesto projevil Ivan už během svatební cesty svůj nespoutaný charakter.

Záračná proměna

Zpočátku se nicméně zdalo, že se hodlá změnit k lepšímu. Popudem však nebyla jeho svobodná vůle, ale katastrofa. Zanedlouho po korunovaci a po svatbě, 21. června 1547, stála Moskva najednou v plamenech. Pověřivý car se na nejvyšší míru vyděsil. Požár považoval za varovný signál, a proto se rozhodl, že od té chvíle bude konat jen dobro. Začal cílevědomě reformovat zemi. Zřizoval školy, podporoval knihtisk, založil první ruskou tiskárnu, vybudoval vojsko a nařídil přijímat prosebné listy chudých.

V říjnu roku 1552 se Ivanovi narodil první syn Dimitrij Ivanovič. O půl roku později car těžce onemocněl. Tvářil v tvář smrti přislíbil, že pokud jej bůh ráci ušetří, vydá se na pouť. Když se car opět uzdravil a chtěl se skutečně vypravit i se svou rodinou na pouť do kláštera sv. Cyrila Bělozerského (dnes ve městě Kirillov), vlivný duchovní Maxim Grek jej varoval, že se jeho syn odiamtůd nevrátí živý. Car se nenechal od svého rozhodnutí odradit a posvátné místo s manželkou a synem přesto vyhledal. Stalo se však něco neuvěřitelného. Při návratu z kláštera seděli už car s carevnou v loďce připraveni na cestu, když v tom chůva klopýtl. Dimitrij se ztloukl ze srázu dolů do řeky Šeksny a byl na místě mrtvý – a od toho okamžiku začal Ivan Hrozný věřit magii a čarům.

Teror v zemi

Zanedlouho, 28. března 1554, se carovi narodil další potomek, pozdější milovaný syn Ivan Ivanovič. Pět let nato zemřela carova choť a s ní také odešel jediný člověk, který dokázal mírnit jeho prchlivou povahu. Car Ivan, který do té doby

podstatně rozšířil území Ruska, především na jihovýchod ke Kaspickému moři, zaměřil v tuto chvíli svou moc proti vlastnímu lidu.

Zlobu obrátil nejprve proti nejbližším. Dosud ctění váleční hrdinové nebo vážení rádci byli popraveni jako údajní zrádci. Po uplynutí jednoroční povinné lhůty pro zachování smutku se v srpnu roku 1561 oženil s dcerou čerkeského knížete. Do svazku manželského vstoupil Ivan od té doby ještě několikrát. O ruku osmé ženy požádal dokonce už v době, kdy jeho sedmá manželka ještě žila.

V rámci posilování své vlády proti mocným bojarům začal Ivan Hrozný od roku 1565 formovat zvláštní gardu z řad nižší služebné šlechty. Z oddílů těchto takzvaných oprichníků vytvořil bojový nástroj, kterým terorizoval celou ruskou ze-

mi a šířil po ní strach a urputný děs.

Zahraničněpolitické postavení Ruska se mezitím ocitlo v krizi. Pokus Ivana Hrozného o získání přístupu k Baltickému moři vedl k válce s polsko-litevským státem a se Švédskem, která trvala celých pětadvacet let a zruinovala ruské hospodářství. Přesto ruský panovník vraždil neúnavně dál; zvláště ukrutně si počínal v Novgorodě, kde vyvolal v roce 1570 masakr, při kterém zemřely tisíce lidí.

Car Ivan cítil, že jej pronásledují duše lidí, které nechal zabít. Údajně se dokonce kál ze 3000 zavražděných. Strašlivou hrůzu měl z vlastní smrti – datum úmrtí se prý dozvěděl z věštby hvězdopřavců.

A v předpovězený den, 18. března 1584, ruský car Ivan IV. Hrozný ve třiapadesáti letech skutečně zemřel.

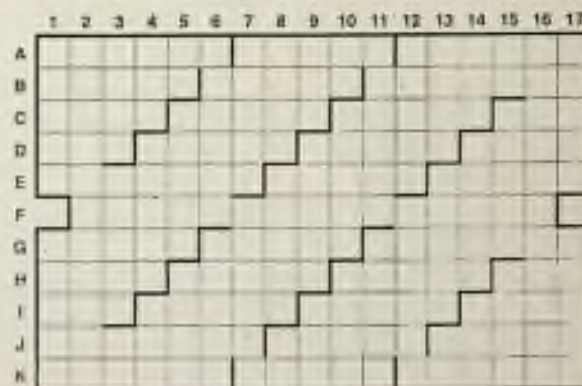
READER'S VÝBĚR

Předplatte si Americké listy

Pro volnou chvíli

Mistr Jan Hus (asi 1369/1370-1415) – významný středověký náboženský myslitel, reformátor a kazatel. Hus studoval na pražské univerzitě, kde získal (tájenka) a byl mu propůjčen titul mistr svobodných umění. Jiz jako univerzitní profesor byl vysvěcen na kněze a začal kazat v kostele sv. Michala a od 14. března 1402 v Beletěmské kapli

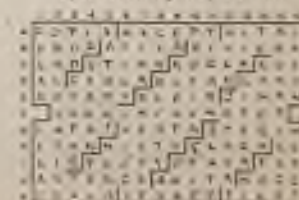
VODOROVNĚ: A. Kovový prvek: nadání; skupina vozidel. - B. Nástroje k rozštěpování; ústní hláška; dětský nos. - C. Plemeno; část těla; surovina na zátky; primát. - D. Jeden i druhý; francouzská řeka; sůl kyseliny zlatité; pozdrav. - E. Hbitý; nasycený uhlíkovik; nastraha. - F. Tajenka. - G. Tvar; ztrouchnivět (řidec); stihlý čtyřboký jehlan. - H. Motorová vozidla; český herec; protiklady; a sice. - I. Který člověk; do-bývat; ataky; prodejní stůl. - J. České město; dohromady; tije. - K. Nižší klerik; anglický mořeplavec; podsvínčata.

SVISLE: 1. Druh kočáru; skutečnost. - 2. Choulostivý člověk. - 3. Stolní nádoba; poštovně; SPZ Rokycan. - 4. Dietlova hrdinka; nízká karta; sloni zub. - 5. Čelní kod Uruguaye; kasino; domácí zvířata. - 6. Režná bavlněná tkanina; utvrdit pitím. - 7. Černý; mořské pobřeží. - 8. Magna; borec; chemická značka

stroncia. - 9. Domácky Olina; plemeno králíka; přítok Labe. - 10. Značka hektaru; napodobovat; kučaku; opuchlina. - 11. Lyžařská větrovka; polské město. - 12. Zakladní kniha Islamu; krycí deska hlavice sloupu. - 13. Druh pchače; lyžařské výtahy; předložka. - 14. Na-lev; letopisy; nádech (knížně). - 15. Osobní zajmeno; lovečů psi; před-zvěst záchvatu. - 16. Nerozložit; stě-livo dobytka. - 17. Eskymacké saně; součást lodní výstroje.

Pomůcka: abakus, akija, aurát.

Vylustování tájenky z č. 11:

Na Rjepinově obraze drží car Ivan Hrozný v náručí svého syna, když jej předtím sám v záchvatu zúflosti tak ztloukl, že Ivan Ivanovič zakrátko zemřel.

proslulý chrám Vasilije Blaženého, mistrovské dílo typicky ruské architektury, které dodnes zůstává příjmenším symbolem Moskvy, neli celého Ruska.

Politicky rozdrobená Rus vyžadovala ovšem zásadní reformy. Ivanův děd, moskevský velkokníže Ivan III. Vasiljevič, začal s takzvaným sbíráním ruské země: koupil, dohodou či zábořem rozšiřoval obratně moc na okolní knížectví. Byl to pokus, jak sjednotit obrovskou říši a vytvořit jednotný státní útvar v čele s moskevským velkoknížectvím. Jeho vnuk Ivan IV. pak vytvořil základy k vzestupu Ruska mezi evropské velmoci.

krutých scén: pod vlivem týraní přátel a nactiutrahských útoků na mrtvou matku v něm dozrávala touha po odplatě a postupně se tak přizpůsoboval jeho latentně přítomné sadistické sklony. Brutalita se pro něho stala normálním jevem. Už jako dítě mučil s velkou radostí nevinná zvířátka. To však byl teprve začátek: ve třinácti letech nařídil první vraždu a patnácté narozeniny, kdy dosáhl podle tehdejších zvyklostí plnoletosti, oslavil hned několika popravami. Tehdy z něho bojaři začali mít strach.

První ruský car

Poslední krok k uskutečnění své

Falešní dědici

✓ V roce 1584 usel na ruský carský trůn Fjodor I. Ivanovič, nejstarší žijící syn Ivana Hrozného.

✓ Když Fjodor zemřel, nezanechal žádné dědice. Moc držel v rukou jeho někdejší rádce Boris Godunov, který se stal carem v roce 1598.

✓ Začala takzvaná doba zmatků. Dobrodruh zvaný Ljzdimitrij I. tvrdil, že je Ivanovým synem Dimitrijem Ivanovičem (1582-1591) a že má nárok na carský trůn. Vládl v letech 1605 až 1606, pak byl odhalen a zavražděn.

✓ V následujícím období se k moci v Rusku pokoušeli dostat další dva Ljzdimitrijové.

VÝKONEM HISTORIE JE VELEHOD ČESKÉHO OŠTĚPAŘE

Železný drtí i Bolta

Kam historicky zařadit dva světové rekordy jamajského běžce Usaina Bolta, který je „roztačil“ na olympiádě v Pekingu? Určitě dopředu. Ne však na čelo.

Podle tabulek atletické IAAF předvedl nejúžasnější výkon historie Jan Železný, když v roce 1996 poslal oštěp do vzdálenosti 98,48 metru. A deník Sport představuje další historicky platné rekordy.

1. **JAN ŽELEZNÝ**, oštěp, 98,48 m, 1346 bodů. Přišlo to náhle. Těsně před letní olympiádou v Atlantě se český oštěpař připravoval na závodech v německé Jeně. Hodem dlouhým 98,48 metru šokoval svět. Vždyť od té doby se k rekordu další oštěpař nepřiblížil bliž než na čtyři metry. A k olympijskému zlatu v Americe mu stačil tehdy výkon o deset metrů kratší – 88,16 m.

2. **Usain Bolt** (Jam.), 200 m, 19,30, 1338 bodů. Dvanáct let starý čas Američana Michaela Johnsona z Atlanty 1996 neměl být překonán. Jenže jamajský sprinter Usain Bolt na olympiádě v Pekingu nejdříve zatáčil a pak ho posunul o dvě setiny. Tím vylepšil svůj osobní rekord na dvě stě metrů o neuvěřitelných 37 setin.

3. **Usain Bolt**, 100 m, 9,59, 1332 bodů. Možná nejslavnější chvíle celé pekingské olympiády. To, že vytáhl jamajský běžec překonal vlastní historické maximum na stoce o tři setiny, bylo až druhotné. Ozařující byl způsob, jakým Bolt všechny soupeře porazil. Posledních třicet metrů vyklusl...

4. **Mike Powell** (USA), dálka, 895 cm, 1328 bodů. Jako jediný po třidvaceti letech překonal „skok do příštího století“, který fantasticky stanovil na olympijských hrách v Mexiku Američan Bob Beamon, když doletěl do vzdálenosti 890 cm. Krajan Powell ho přeskočil o pět centimetrů na světovém šampionátu v Tokiu v roce 1991.

5. **Jürgen Schult** (Něm.), disk, 74,08 m, 1316 bodů. Rekord, který zatím odolává nejdéle. Německý diskář poslal v roce 1986 na mítnku v Neubrandenburgu své náčiní do vzdálenosti 74,08 metru. Hod byl vyhlášen jako jeden z nejlepších výkonů devadesátých let. I proto byl Schult podezříván z dopingů.

6. **Randy Barnes** (USA), koule, 23,12 m, 1308 bodů. Nezapomenutelný výkon předvedl Američan Randy Barnes v roce 1990, když překonal ve vrhu koulí legendárního Němce Ulla Timmermanna o šest a půl centimetru. I Barnesovo jméno však bylo spojováno s dopingem.

7. **Javier Sotomayor** (Kuba), výška, 245 cm, 1306 bodů. Kubánský fenomén předvedl fantastický výkon na závodech v Salamance v roce 1993. A to měl v soutěži pouze tři závodní pokusy (232, 238, 245). Sotomayor si stále myslí, že ho v dohledné době nikdo nepřekoná.

8. **Hicham El Guerrouj** (Mar.), 1500 m, 3:26,00, 1302 bodů. Nejlepší milář historie ohromil všechny před deseti lety na mítnku v Římě. S velkým náskokem tehdy marocký princ zvítězil na 1500 metrů. Sympatický a usměvavý běžec je také dvojnásobným olympijským vítězem z Atén.

9. **Michael Johnson** (USA), 400 m, 43,18, 1300 bodů. Na olympiádě v Atlantě před dvanácti lety přišla jeho nejslavnější chvíle. Časem 43,18 na trati 400 metrů stále drží světový rekord. Momentálně je běžec legenda jako komentátor v Pekingu a byl svědkem toho, jak mu Bolt vyfoukl světový rekord na dvoustovce.

10. **Sergej Bubka** (Ukr.), tyč, 614 cm, 1297 bodů. Ukrajinský sportovec století vytvořil na dlouhou dobu nepřekonatelné světové maximum. Jako první tyčkář překonal hranici šesti metrů, svůj supervýkon pak skočil 31. července 1994 v italském Sestrière. V hale je jeho rekord ještě o centimetr lepší.

JIRÍ UHLÍŘ, Deník Sport

Skifařka Miroslava Knapková ovládla v Mnichově druhý díl Světového poháru ve veslování. Druhou v cíli Emmu Twiggovou z Nového Zélandu porazila o více než osm vteřin.

Ivan Hašek má být spasitelem českého fotbalu

Český fotbal, dlouhodobě zaneřáděný korupcí, pošpiněnou image a deptaný nekalými propletenostmi, má opět naději na spásu. Novým předsedou Českomoravského fotbalového svazu se totiž stal bývalý fotbalový reprezentant Ivan Hašek. V hlasování získal drtivou většinu 167 z 202 možných hlasů, zbytek hlasoval pro jediného protikandidáta, majitele pražské Viktorie Žižkov Ludka Vinše.

Ivan Hašek prohlásil, že nechce dělat loutku a prosadil do 13členného výkonného výboru deset lidí ze svého seznamu. „Bylo na čase, musíme náš fotbal vrátit tam, kam patří,“ řekl bývalý reprezentant Karel Poborský, který se stal členem výkonného výboru za libové kluby. Vyvést český fotbal z kri-

ze však nebude jednoduché a je třeba jednota.

Pětačtyřicetiletý Hašek je bývalým hráčem Sparty Praha, dvakrát byl vyhlášen Fotbalistou roku. Hrál nejvyšší soutěž také ve Francii za Štrasburk a v Japonsku působil v dresech Hirošimy a Ichiary. V 56 zápasech reprezentoval svoji zemi. V posledních letech působil jako trenér: nejprve ve Spartě, trénoval také v St. Etienne, v japonském Kóbe a v Al-Ahli ve Spojených arabských emirátech, kde získal mistrovský titul. Je vystudovaný právníkem.

Prvním krokem nového výkonného výboru mají být personální změny ve společnosti STES, která je marketingovým partnerem svazu a zajišťuje pro český fotbal peníze.

Slovenský fotbal

Výsledky mezinárodních přípravných střetnutí účastníků nejvyšší slovenské fotbalové soutěže Corgoň ligy 2009/2010:

FC Fehervár – Tatran Prešov 0:1, Haladás FC – Banská Bystrica 3:1, Wisła Kraków – Ružomberok 2:1, Inter Bratislava – MKS Odra Wodzisław 1:2 (hralo sa v českých Šilheoviciach), Košice – Red Bull Salzburg 1:0 (v rámci sústredenia Košic v Rakúsku, hralo sa v Schorlingu), Olomouc – Petržalka 1:0, Dubnica – Třinec (ČR-II. liga) 0:1, Olomouc (ČR-I. liga) – Dubnica 2:3, Brno (ČR-I. liga) – Trnava 3:1, Bohemians 1905 (ČR-I. liga) – Nitra 3:0, Šafa (I. liga) – Dunajská Streda 1:4 (hralo sa vo Vydranoch).

Skandál v kulturistice

Prezident Slovenského zväzu kulturistiky, fitness a bodyfitness Arpád Mester znemožnil dopingovú kontrolu Antidopingovej agentúry SR na slovenskom šampionáte v mužskej kulturistike a ženskom fitness, keď ich vykazoval z košickej Steel Arény. Ak nebude fakticky možné vrátenie 30,000 eur, ktoré poskytl na šampionát MŠ SR, zväz bude minimálne vyrazený z dočasnej politiky ministerstva. Práve takto formuloval postoj ministerstva k skandálu generálny riaditeľ sekcie športu Ministerstva školstva Pavol Macko.

Slováci vo Wimbledonu

Karol Beck, ktorý sa po dvoch rokoch distanciu vrátil v roku 2007 na tenisové kurty, postúpil vo Wimbledonu do hlavnej súťaže a vyhral aj v 1. kole, keď vyradil 21. nasadeného Feliciano Lopez. V druhom kole v ďalšom päťsetovom zápase podľahol Španielovi Nicolásu Pietrangeli 4:6, 6:7(2), 6:3, 6:3, 5:7. Juniorská víťazka US Open 2007 Kristína Kučová vyhrala v 1. kole s Japonkou Nakamurovou, v druhom kole podľahla Francúzke Amélie Mauresmou 3:6, 3:6.

Dominika Cibulková ako 14. nasadená postúpila cez Francúzku Julie Coinovú, Daniela Hantuchová porazila domáci päťnásťročný zázrak Lauru Robsonovú. V druhom kole Dominika porazila Poľku Urszulu Radwanskú 6:2, 6:4, Daniela Činanku Tie Čeng 6:3, 7:5. V treťom kole Dominika podľahla Ruske Jelene Vesninovej 5:7, 6:4, 4:6. Daniela naopak porazila svoju dlhoročnú deblovú partnerku Japonku Ai Sugijamovú 6:4, 6:3 a postúpila medzi šestnásť najlepších žien.

Slováci na divokej vode

Deblisti Ladislav a Peter Škantárovci sa stali prvými víťazmi v novom ročníku trojdňového seriálu Svetového pohára slalomárov na divokej vode. Vo francúzskom Pau slovenskí bratanci triumfovali s odstupom sekundy pred Francúzmi Lefevrom a Chanutom. Me nej sa darilo Tomášovi Kučerovi a Jánovi Bätikovi (5. miesto) a teda vôbec favoritom Pavlovi a Petrovi Hochschornorovcom (9. priečka). Slovensko malo zastúpenie aj na stupňoch víťazov kajakárov, keď Jana Dukátová obsadila výborné 3. miesto.

Na majstrovstvách Európy na divokej vode v talianskom Boffette získali slovenskí reprezentanti v kategórii hliadok 3x2 v šprinte stříbrné medaily. Družstvo v zložení Vladimír Vala – Jaroslav Slučík, Ján Šutek – Štefan Grega, Matúš Kunhart – Peter Šoška nestačilo iba na český tím. Slovensko na šampionáte tak získalo päť medailí, keď druhé stříbro vybojovala slovenská hliadka 3x2 v klasickom zjazde a tretiu stříbornú medailu pridali Šutek s Gregom – tiež v klasickom zjazde.

Telegraficky

Jamajský sprinter Usain Bolt zaběhl na atletickém mítnku Zlatá tretra v Ostravě na 100 m čas 9,77. Byl by to rekord mítnku, nejlepší světový čas roku a šestý čas historie – kdyby mu nefoukal vítr do zad. Olympijská vítězka Barbora Špotáková poprvé letos prohrála, obsadila třetí místo hodem 65,92 m.

Ondřej Polívka se stal v Lipsku mistrem Evropy v moderním pětiboji a navázal na stejný triumf Libora Capaliniho z roku 2002.

Fotbalový mistr ligy, Slavia Praha, se nečekaně zbavil svého kapitána Ericha Šrabce. Novým hráčem Slavie se stal Adam Hloušek, za kterého dostal Jablonec 25 milionů korun.

Cyklista Roman Kreuziger neobhájil prvenství v závode Okolo Švýcarska, skončil třetí.

Skifařka Mirka Knapková vyhrála v Mnichově druhý díl Světového poháru veslařů, Ondřej Synek byl čtvrtý.

Čeští hokejbalisté se v Plzni stali mistry světa, ve finále porazili v prodloužení Indii 4:3.

Roman Šebrle na desetibojařském mítnku v Kladně obsadil v deseti a zimě druhé místo, porazil jej Jamajčan Smith.

Cyklista František Raboň, který si výbornými výsledky vybojoval dobrou pozici v týmu Columbia-High Road, se vzdal účasti na Tour de France. Přípravu nyní směřuje na Vueltu. V Běnovicích obhájil titul mistra republiky v časovce.

Český cyklista Richard Gasperotti ustanovil nový světový rekord v rychlosti jízdy na kole taženém motorkou – 211,5 km/h.

Čeští tenisté Tomáš Berdych a Radek Štěpánek postoupili mezi nejlepší 16 hráčů ve Wimbledonu. V 1. kole vypadla Nicole Pietrangeli a vypadla z první stovky žebříčku.

Krži českého hokeje potvrdil i draft NHL: kluby si vybraly jen tři Čechy: až na 75. pozici byl Andrej Nestrail, 127. Roman Horák a 129. Tomáš Vincour.

Český biker Michal Prokop se stal ve slovenské Ajdovčině už potřetí v kariéře mistrem Evropy ve fourcrossu, bronz získal Tomáš Slavík.

Miroslav Šatan v drese Pittsburgh Penguins získal Stanleyho pohár. Stal se tak pátým slovenským rodákem s najelegantějším hokejovým trofejou v NHL. Zároveň je jediným Slovákem, který získal titul majstra světa i Stanleyho pohár.

Slovenské basketbalistky napřík smluvnímu postupu do štvrtfinále ME v lotyšské Rige nedokázaly udržet dobré výsledky – prohrály s Gréckem 57:58 a s Bieloruskom po předčasném 68:70. Vbojoch o 5.-8. miesto a zároveň účast

na budoucích majstrovstvách sveta v ČR Slovensky neuspeli a s Lotyškami tenoraz prehrali 59:67 a skončili na celkovom ôsmom mieste.

V Zlatej trete v Ostrave skončili slovenskí kladivári „na bedni“ – Martina Hrašnová (74,20 m), líderka svetových tabuliek už štvrtý raz v tejto sezóne podľahla len Poľke Włodarczykovej (76,59 m), Libor Charfreitag skončil tretí (77,44 m). Diaľkárka Jana Veldáková posledným skokom (643 cm) „doskočila“ na tretie miesto.

Doterajší majiteľ FK Inter Bratislava Ľubomír Chrenko oznámil, že akciovú spoločnosť a druhý najznámejší bratislavský futbalový klub predal do Senice a tá bude hrať v budúcej sezóne Corgoň ligu.

Slovenské hokejbalistky prehrali vo finále MS v Plzni s favorizovanou Kanadou 2:5 a získali stříbrné medaily. Muži obsadili bronzovú pozíciu, keď porazili USA 5:2.

Na ME v stolnom tenise telesne postihnutých v talianskom Janove predseda SPV Ján Riapoš siestsy raz za sebou vybojoval zlato a s Rastislavom Revúckym a Martinom Ludrovským tretí raz za sebou vyhrali aj súťaž tímov. Medzi vozíčkarikami obhájila titul slovenská paralympionička Alena Kánová. Stříbornou medailu v kategórii TT4 získal Peter Mihálik, dva bronz získalo Slovensko v kategórii stojacich TT8: tímoch Richard Čejtey a Miroslav Jambor a Richard Čejtey pridali 3. miesto aj v súťaži jednotlivcov.

Slovenská atletická reprezentácia obsadila v II. lige novozemských ME družstiev v Banskej Bystrici vďaka víťazstvám Jany Veldákovovej v diaľke, Martiny Hrašnovej v kladive a mužskej štafety na 4x400m 5. miesto a udržala sa tak v tejto skupine.

Slovenský dvojikajak v zložení Ivana Kmeťová, Martina Kohlová získal na majstrovstvách Európy v nemeckom Brandenbure stříbro na olympijskej päťstovke za maďarským tandemom Gabriella Szabová, Danuta Kozáková.

V rámci 62. majstrovstiev Slovenska v atletike v Dubnici nad Váhom dominovali kladivári. Martina Hrašnová vyhrala výkonom 74,36 m a vybojovala si piaty slovenský titul v kariére. V mužskom kladive bronzový z MS 2007 v Osake Libor Charfreitag zvíťazil jedenásty krát (ôsmi v rade) výkonom 76,18 m hneď z prvej série.

Slovenskí volejbalisti zvíťazili v Humennom v prvom zápase 5. kola C-skupiny prestížnej Európskej ligy nad Bieloruskom 3:0 a upevnili si vedúcu pozíciu v tabuľke. Víťaz skupiny pociestuje na finálový turnaj do portugalského Portimaa. Slovenský obhajca trofeje môže postup do Final Four (18.-19. júla) potvrdiť už v druhom meraní s bieloruským súperom.

HUMOR ☺ HUMOR ☺ HUMOR ☺ HUMOR

POZNÁMKY V ŽAKOVSKÉ KNIŽKE II.

- Neustále se bavi a odmítá mi říct, o čem.
- Bijte spolužačku deštníkem, ač není jeho.
- Olizuje temperové barvy a pak se diví, že zvrací.
- Ohrožoval spolužáky nožem, který potřeboval až na třetí hodinu.
- Váš syn při hodině hraje mariáš, hlásí dvacet, nemá krále a pak se hádá.
- Běhá po třídě a zvrací židličky.
- Byl přítelstven ve školní jídelně, jak se líbí se spolužačkou – mám podezření na lásku.
- Nutil tělesně postiženého spolužáka, aby vylezl na strom.
- Při měření ve fyzice používá vlastní měřicí přístroj a prohlašuje, že školní voltmetry nestojí za nic.